

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

Karl XII
i Gösta Ekmans
filmgestalt
Foto Jaeger

EN KÄND MUSIKER SADE EN GANG om en operasångerska: ibland hör jag rent ingenting och ibland hör jag ingenting rent. Något liknande kunde man säga om våra gator vintertiden: ibland ser man rent ingenting på dem men dessemellan ligga de övertäckta av ett lager som är allt utom rent. De ungdomar som bespetsat sig på att vintern igenom få pulsa i snödrivor ha nog känt sig besvikna när de vandrat i ett gråkallt dis som mest påmint om Londons spleen-alstrande dimmor.

Men det kan ju bli bättre. Detsamma tycker förresten den välbekanta kapellmästaren Nalle Halldén som härom kvällen uppenbarade sig i Rolfs orkester med en urnyckel på fracken. Kammarherrenycklar på hovdräkten känner man till men urnyckel som dekoråtion har väl ingen försökt på annat än den originella Nalle. Det är naturligtvis inte en vanlig 15-öresnyckel utan en gammaldags i konstnärliga sirater smidd tingest som närmast liknar en kraschan från något av de exotiska länderna. När man anför en glad revy kan man roa sig med sådant maskeradskämt men det kanske ligger en nypa allvar i raljeriet. Nalle tycker väl att han efter lång och trogen tjänst hos Thalia kunde vara förtjänt av den belöning som kommit många mindre väl meriterade till del. Och det kan han ha rätt i. Giv åt Stål en penning även annars tag ock min — urnyckel.

I scenens värld går förresten mången liten tragedienne och ser mer än vanligt tragisk ut när hon tänker på att den franska skådespelerskan Susanne Desprèz fått Litteris att lägga i kappsäcken bredvid Eskilstunakniven, Hemslöjdsduken och de andra reseminnena. Varför inte lika gärna åt mig? suckas det här och där mellan kulisserna. Men madame var utländska. Det påminner mig förresten om en historia som inte illa belyser den svenska ovanan att rosa utländska förhållanden i motsats till våra svenska, som man till på köpet är ganska okunnig om.

Nordiska Museets framstående styresman dr. Upmark hade för en tid sedan till bordsgranne vid en middag en ung dam som med synnerlig belåtenhet talade om att hon skulle fara utomlands. Och särskilt glädde hon sig åt att se de stora utländska museerna, Louvren, British Museum och andra. I jämförelse med dem voro ju våra egna bara obetydligheter.

Dr. Upmark kände sig något stucken å de svenska museernas vägnar men det sa' han förstås inte utan förmodade endast att den unga damen först hade studerat våra egna samlingar — till exempel Nordiska Museets?

Nej tänk, genmälde hon med sitt mest bedårande småleende, det har jag* aldrig varit i.

Inte det! Och ändå har fröken gått så många gånger där förbi. För naturligtvis vet Ni var Nordiska Museet ligger? tillade han försiktigtvis.

Oh ja, det visste hon visst det — den

där stora svarta byggnaden som ligger alldeles nedanför prins Carls palats!

Nej, sade dr. Upmark, det är Biologiska museet. Men har inte fröken sett en stor tornpydd stenbyggnad som ligger till höger när man kommer över bron?

Oh, ja så den — den trodde jag hörde till varvet!

En utlänning som bolsjevikerna här vilja resa äreminne över är Lenin. Man är nyfiken på vad Stockholms stadsfullmäktige skola säga om saken. En tydligen bitter insändare föreslår att man på monumentet ovanför Lenins bild sätter Strindbergs ord ur Svarta fanor: »Det var humbugens tider och en nerfäad nation tog emot vad som helst». Stockholmarna äro i alla händelser fasligt beskedliga och i förlitande på det har huvudstadspressen fått ett cirkulär

Foto Ture Marcus.

Idunäppet i god tid

har den här lilla rara damen tydligen försäkrat sig om. Så förtänksam bör Ni också vara genom att i god tid skaffa Er det välsmakande och livgivande ungdomsäpple som varje vecka serveras Eder av IDUN. Dröj alltså inte med prenumeration på Idun för 1926 utan gör det i god tid före jul. — Ni kan också

Provprenumerera på Idun för december!

Pris 1 krona 50 öre vari ingår tidningens praktfullt utstyrda Julnummer gratis med bidrag av Prins Wilhelm, Selma Lagerlöf, Elin Wägner, Hasse Z., Anna Lenah Elgström, Alma Söderhjelm, Bertil Gripenberg, Ejnar Smith m. fl. Prenumeration verkställs genom att insända bifogade anvisning till Iduns Expedition, Stockholm, samt i varje postkontor och bokhandel landet runt.

från en herre i Västervik som kommit på den icke oävna idén att pigga upp staden med en Bygge- och Boutställning. Där tänker han också ha ett läsrum och nu ställer den ädle mannen i utsikt att tidningarna skola få den äran att gratis lämna några exemplar »samt ev. från Edert förlag utkommen annan lämplig lektyr.» Till belöning för denna frikostighet får man inom lokalerna sätta upp en skylt som talar om att tidningen finns tillgänglig. »Och», tillägger den företagsamma mannen, »är jag villig att ordna detta mot en avgift av 25 kronor.» Nög har man hört att smålänningarna äro begåvade med födgeni men det här utgör ett nästan för kraftigt bevis för saken.

Med stor företagsamhet bör man ock vara utrustad för att stjälpå det ekumeniska mötet över ända. Men med finsk hjälp och Schröderheims onåde skall det väl gå. Sedan avsätta vi ärkebiskop Söderblom och göra Schröderheim till vår påve med både tiara och ring på fingret samt skicka brev till ärkebiskopen av Canterbury, patriarken av Jerusalem och hela den övriga kristenheten att mötet i höstas bara var ett lätt skämt som ingenting är att fästa sig vid. Bli det bra så, hr. regementspastor?

I Stöde är det också bråkigt därför att barnen av sina elaka föräldrar förmenas att gå i skolan. Det kan ju ha särdeles pinsamma följder. Förutsatt att de arma varelserna i en framtid nödgas köra plogen utan vetskap om vilket år konung Sigismund dog eller när slaget vid Fehrbellin stod! Detta bör vara särdeles hämmande för deras utveckling annars skulle skolorna inte med sådan envishet hänga fast vid årtalspluggen vars värde endast den i de pedagogiska mysterierna invigda förmår uppskatta. För en enkel målsman är det nämligen rätt så hårdknäckt att uppskatta förmånen för en 12—13 års skolbarn att tillbringa sin tid med innötandet av de fakta att slaget vid Villavar stod 1521, riksdagen i Augsburg under Karl V hölls 1530, religionsfreden i Nürnberg slöts 1532, riksdagen i Regensburg 1546, slaget vid Mühlberg 1547, stilleståndet i Passau 1552 och religionsfreden i Augsburg 1555. Tänk om det ödesdigra hände att den unga mannen eller kvinnan om några tiotal år blandade bort dessa årtal eller — o fasa! — tappade bort dem allihop.

Apropå historia har en stor mans minne firats i denna månad och Gustaf Adolf är på många sätt förövrigt hågkommen i Stockholm, bl. a. genom uppkallandet av en gata efter slaget vid Lützen. Det ligger ett bageri vid den gatan och ovanför dess ingång ses en skylt med namnet Lützenbageriet. Sammanställningen låter sällsam. Om det åtminstone varit Lützenslakteriet.

P. S. Ett tack till den okända välgöraren som uppvaktat med en fet gås. Levande till på köpet, alldeles ovanligt levande. Mitt kök tedde sig som ett helt Capitolium. Tack Mæcenat!

CELESTIN.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS. I NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKÄLLNING OCH KOPIERING GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM

HEMMA HOS NOBELPRISTAGAREN

PROFESSOR SIEGBAHN ÄMNADE BLI OFFICER OCH HANS FRU DRÖMDE OM TANDLÄKARYRKET.

FREDAGEN DEN 13 MED SNÖ-slask och gråvädersstämning över den gamla ungdomliga universitetsstaden. Men framför Fysicums rosafärgade ståtliga hus vajar flaggan i topp och till det likaledes rosafärgade professorsresidenset bredvid, som hittills varit en ganska okänd adress i Uppsala, leta sig bud fram med stora blomsterbuketter till årets ende nobelpristagare, professor Manne Siegbahn. I professorshemmet är fredagen den 13 november minsann ingen olycksdag.

Om nu denna gamla profetia grundligt jävas, så är det i stället en annan hävdvunnen sats, som på det lyckligaste tycks ha gått i uppfyllelse i detta hem: motsatserna beröra och komplettera varandra.

Professor Siegbahn är en tyst och tillbakadragen man, som blygsamt och med en åtminstone till det yttre lugn och trygg oberördhet finner sig i besittning av den hedrande utmärkelsen. Budet om Nobelpriset nådde honom per telefon på en gåsmiddag och hans fru, som intet anade om vad som förestod, hörde honom bara med sitt vanliga fåordiga lugn bekräfta: »Det var ju storartat!»

Men hade utmärkelsen gällt professors unga blonda fru, hade hon nog hoppat jämnfota över salongsgolvet eller något liknande i glädjen. Ty hon är motsatsen till sin makes slutna tillbakadragenhet. Glad och hurtig möter hon besökaren med den naturligaste hjärtlighet och språksamhet, på ett ögonblick är man inne i en livlig konversation med henne, medan telefonen ringer varannan minut och nya blomsteruppsatser bäras in ungefär lika ofta.

Både professor Siegbahn och hans fru hade från början drömt om och ämnat sig in på andra levnadsbanor än där de nu vandra. Professorn var Örebropojke, men ödet förde honom i skola i Hudiksvall och till ett blygt gymnasistsvärmeri för den blivande fru Siegbahn, som var född och bosatt där. Snart skildes dock deras vägar, han skulle till Stockholm för att genom

Professor Manne Siegbahn vid sitt skrivbord.

Ett lyckligt och ungdomligt hem med en glad och hjärtlig värdinna får läsaren här göra bekantskap med vid ett besök i den nye nobelpristagaren professor Siegbahns hem just dagen efter utmärkelsen nått honom.

realstudentexamen bereda sig till officersbanan, hon stannade kvar i Hudiksvall och drömde om att en dag också få ta studentexamen och sedan bli tandläkare. Ingen deras framtidsplaner blev verklighet. Han, som skulle bli officer, var alltför orimligt styv i matematik och fysik. Till sina kamraters avund och förtret stökade han undan sina skrivningar på en halvtimme, han skrev bara direkt in dem, medan de andra sutto och vändades i fem timmar över sina kladdar. Läraren ansåg också att Siegbahn inte behövde någon fysik och matematikundervisning i skolan, för ett fenomen som han fanns ingenting att lära där — läraren kunde inte så mycket själv som eleven. Några år efter studentexamen var den tillämnade officeren redan docent i Lund och på väg mot de ärans tinnar, som den grannaste uniform aldrig kunde ha fört honom till. Under tiden hade hans gym-

nasistsvärmeri uppe i Hudiksvall slagit tandläkarbanan ur hågen och några år senare finna vi henne i Lund som docenten och sedermera professor Siegbahns fru.

Hemmets omsorger ha sedan tagit fru Siegbahn helt. I en värld av böcker och vetenskap, av formler och syror har hon för sin make och sina två små pojkar skapat ett muntert och soligt hem, där en kvinnas mjuka hand lätt skönjes och där ett lärdomsdigert sinne bör finna ljuvlig vila och stimulans. När därför fru Siegbahn blygsamt värjer sig för intervjufrågor med försäkran om sin ytterliga obetydlighet och vanlighet, kan både hon och åhöraren ta den saken med lugn i trygg vetskap om att nobelpristagarens fru på ett sällsynt klokt och charmfullt sätt fyller sin uppgift som husmor och värdinna i det

hemtrevliga och smakfulla professorshemmet. Medan hennes man går helt upp i sin vetenskap och på lediga stunder med iver ägnar sig åt bilkörning, som han finner vara en förträfflig rekreation, är fru Siegbahn den »klockarmor för allting» som en hemmets kvinna behöver vara. Hushållet, litteratur och musik, världens gång, stadens och landets händelser, vänner och umgängesliv — allt har hennes intresse. »Naturligtvis intresserar jag mig också för min mans arbete», tillägger hon leende, »men det är minsann inte lätt att följa med i dessa lärda labyrinter, om man inte läst mera fysik än vad vi flickor få lära oss i skolan. Min man är älskvärd nog att söka förklara för mig i populär form och på så sätt får jag lite inblick i problemen, men ack, ack, det är bara en bråkdel —»

Mer än en bråkdel har professorskan Siegbahn däremot inblick i skolfrågor, som hon är mycket intresserad av — »jag har ju två pojkar i skolan och då faller det av sig själv.» Förra året följde hon sin man på en föredragsresa i Amerika och då passade hon på att studera amerikanska skolor, som

(Forts. sid. 1238.)

Fru Karin Siegbahn.

Salongen i Nobelpristagarens hem.

En med omsorg och sakkunskap utarbetad broschyr om bakning av småbröd, tårter, smörgåsbröd m. m. bjudes en var gratis och portofritt om blott begäran därom insändes till Örebro Kem. Tekn. Fabrik i Örebro som tillverkar det av alla husmödrar välkända bakpulvret Ekströms Jästmjöl.

Följes bruksanvisningen misslyckas icke Edra

småbrödsbakningar och någon bismak av bakpulvret uppstår ej.

Ekströms Jästmjöl är av hög styrka och burkarna äro väl fyllda i motsats till vad fallet är med vissa i marknaden förekommande bakpulvermärken.

Ekströms Jästmjöl är alltså ett drygt bakpulver.

Det är framställt av rena och ändamålsenliga ingredienser.

Den i år sjuttioåriga fabriken som år 1875 upptog bakpulvertillverkningen på sitt program, har alltså femtioårig erfarenhet inom bakpulverbranschen vilket borgar för ett gott fabrikat.

Gynna svensk industri!

(Annon.)

TVÅ PREMIÄRER: »ANSIKTET PÅ RUTAN» OCH »BRINNANDE JORD».

Halfdan Christensen som Henrik Borck.

»ANSIKTET PÅ RUTAN,» DEN CHRIS-
stensenska komedin, som i förra veckan
hade premiär på Dramaten med författaren
själv i huvudrollen, lät mycket tala om sig
när den först framfördes i Oslo. Den kom
alltså hit, föregången av ett gott rykte,
och sådant är alltid vanskligt för en pjäs.
Måhända var det därför som dess uppför-
ande här blev en besvikelse. Men vår na-
tionalscen har naturligtvis vissa artighets-
förpliktelser, som måste uppfyllas, och vi
sträva ju konsekvent och målmedvetet att
stå på god fot med våra grannar i alla
tre väderstrecken. Då händer ibland att
man måste offra en penning på det vän-
skapliga samförståndets altare, som man
kanske inte annars hade gjort. Sådant är
bara mänskligt och kan understundom vara
klokt. Och varje strävan att genom konst-
närligt utbyte — det må ske genom utställ-
ningar, översättningar, föredrag eller gäst-
spel — närma de fyra nordiska länderna till
varandra så att de alltmer slutas till en fast
kulturell krets, måste hälsas med ogrumlad
tillfredsställelse. Ur denna synpunkt bör
man alltså helst se det norska gästspelet.

Allt nog, »Ansiktet på rutan» är en ko-
medi, som handlar om författaren Henrik
Borck och hur denne kommer att slitas
mellan två kvinnor. Den fränskilda Therese
är typen för moderligheten, ömheten, själv-
upppoffringen, den andra, Gudrun, för det
obalanserade backfishtemperamentet, nöjes-
lystnaden, ytligheten. Borck själv är en
ganska hållningslös herre som kastas mel-
lan Scylla och Charybdis — man får inte
något riktigt grepp om karaktären, den ver-
kar obetydlig och alltför litet impulsiv för
att vara en konstnär. Borck har ett pen-
sionat, men en vacker dag råkar han i
penningknipa och då är det Therese, som
uppträder som räddande ängel och försträc-

*De två senaste teaternyheterna av bety-
denhet ha presenterats av en norsk och
en fransk författare vilka bäge givit
aktningsvärda prov på sin dramatiska
förmåga.*

ker den nödiga summan. Därmed är spelet
igång. De båda kvinnorna bli rivaler och
börja att, bildligt talat, riva ögonen ur var-
andra för att småningom enas i att säga
författaren så beska sanningar som möjligt.
Genom fönstret till hans arbetsrum tittar
än det ena, än det andra ansiktet in —
symboler för de utestängda minnena, som
pocka på att bli insläppta och som alltid
ställa sig hindrande i vägen när den stac-
kars villrådige mannen skall fatta ett be-
slut. Det är någonting av åsnan mellan
hötapparna över honom. Resultatet blir ock-
så att han lämnas ensam med sitt arbete
och sin tvivelaktigt äkta romantik. Men
fastän ridån går ner har man en känsla av
att stycket långt ifrån är slutspelat, ty alla
tre personerna höra till den slags männi-
skor, om vilken en av fruarna säger »att
de bli aldrig färdiga».

Handlingen i pjäsen är tunn och utdra-
gen, men dialogen bjuder en del muntran-
de poänger. Tyvärr äro de alltför sparsam-
ma för att bära stycket till ett lyckligt
slut. Man märker emellertid att det är en
erfaren teaterman, som fört pennan och som
vet vad som gör sig på scenen. Dock
har man svårt att värja sig från intrycket
att komedin mera kommit till för några
kvicka replikers skull än av ett impulsivt,
inre behov att ge människorna form och
gestalt. De verka, så att säga, inpressade
efteråt. Första akten är också förbluffande
svag, sedan tar det ju upp sig även om man
får vänta ända till tredje, för att få någon
fasen på det hela. Om dramatisk stegring
är det aldrig fråga.

Den ärade gästen, som uppträdde i den
tredubbla egenskapen av författare, skåde-
spelare och regissör, bör naturligtvis på
pricken veta hur denne Henrik Borck skall
spelas. Det är således onödigt att reso-
nera om. Det måste dock vara en säll-
synt lycklig belägenhet när man på en gång
och från tre olika synvinklar kan korrigera,
hjälpa upp, släta ut och stryka under i
sitt eget verk där så behövs. Att skåde-
spelaren fick sitta emellan på författarens
bekostnad var emellertid uppenbart.

Signe Kolthoff var en blodfull, sansad
och måttlig Therese — rollen hade lagts på
ett intellektuellt plan alltigenom och ge-
nomfördes med små men uttrycksfulla me-
del. Men hur var det med Gudruns fram-
ställarinna? Hon gjordes till en sjuuttonårig
backfish, och hade man inte haft program-
met skulle man tro att det var Borcks
dotter. Visst var det både fart och tempe-
rament i spelet, ungdomlighet och ett flän-
gande hit och dit, men mig åtminstone övertygade
hon inte ett ögonblick. Och ton-
fallen skorrade ibland så falska, att man
hajade till. Långa tider kunde det vara
riktigt bra men så lät det plötsligt som om
man slagit an fissa i stället för f i en ren
oktav. Var det möjligen regin, som ville

Pauline Brunius som furstinnan Victoria.

ha det så? Men det vore ju en oartighet
att förutsätta något dylikt.

Salongen värmdes småningom till bifall.
Gästen fick mottaga de obligatoriska blom-
morna.

*

François de Curel är ganska okänd hos
oss, men några få minnas måhända hans
namn från ett franskt gästspel på Dramaten
för ett par år sedan. Där var det för-
knippat med ett stort skådespel, benämnt
»La fille sauvage,» i vilket författaren sökte
ge en framställning av hela mänsklighe-
tens utveckling från vilddjur till civilisation.
Kvällen var provande, ty den dramatiska
utformningen hade helt skjutits undan för
filosofiska resonemang, mycket riktiga och
djupsinniga för all del men knappt lämp-
pade för scenen.

Med berömvärd mod har nu Vasateatern
tagit upp ett annat av hans stycken, »Brin-
nande jord». Som dramatisk produkt är det
ofantligt mycket starkare än nyss berörda
skådespel, men det lider ändå av en viss
tyngd i utformningen. Från början till slut
är det en litterär resonemangspjäs och hela
andra akten t. ex. utgöres praktiskt taget
av en enda dialog mellan de båda huvud-
personerna; sådant blir tröttsamt i längden
även om samtalet rymmer många tänkvär-
da sanningar, utformade med skarpsinnig
pregnans. Man har en känsla av att det
mera är idéer än människor, som röra sig
på scenen, problem i sobel eller vapenrock
som tarva sin lösning. För den, som sät-
ter pris på sådant, är »Brinnande jord» en
utmärkt exponent.

Och dock. Där finns bakom alla ord en
skarpblick, som pejljat djupt i människohjär-
tat, en psykolog, som hittat rätt i känslor-
nas evigt vindlande labyrint. Det är detta,

(Forts. nästa sida.)

Hotell Anglais' intima och eleganta Festvåning
Stockholm Specialité: Bröllopfester

KJOLARNE BLI LÄNGRE, SÄGER POIRET

MODEKUNGEN FRÅN PARIS INTERVJUAD AV IDUN.

JAG SITTER OCH VÄNTAR I HOTELL d'Angleterres första våning. Poiret, som har rest hela natten, ligger i badet. Hans första frukost står orörd på bordet. Så går dörren upp, och den berömde fransmannen träder mig till mötes med ett vinnande leende. Paul Poiret är av medellängd, kraftig och robust; hans stora runda huvud är inramat av ett mörkt, kort helskägg, som ger honom likhet med en österlänning. Håret, som börjar gråna, ligger jämnt tillbakastruket, de mörka ögonen stråla av liv och giva prägel åt hela fysionomien. Poiret är elegant, ja nästan litet snobbigt klädd och bär på fötterna de oskiljaktiga ljusa damaskerna.

— Det är första gången ni besöker Skandinavien? frågar jag som inledning.

Och Poiret svarar med sin blida, behagliga stämma:

— Jag har rest mycket men har aldrig förr varit här. De skandinaviska länderna påstås äga just den kvinnotyp, för vilken jag skapar mina »créations»: den långa, slanka, distinguerade damen. Jag har tagit med mig fem av mina mannekånger och sex koffertar rymmande 150 dräkter. De representera ett värde av 1,200,000 francs, men dräkterna fylla inte så mycket, »dans un bague» som vi säga i Paris.

— Alltså reduceras damernas kläder alltså till ett minimum? Mycket tunna, lätta tyger ägnade att utsätta vederbörandes hälsa för fara?

Men Poiret protesterar genast energiskt:

— Spörsmålet »moder och breddgraden» kan jag besvara därmed att det icke är sömerskans fel, om damerna frysa. Vi leverera 200 modeller pr år och bland så många variationer finnas alltid några, som äro lämpade för ett strängare klimat.

— Men priserna, Monsieur, den allra viktigaste frågan. Hur skall man kläda sig, när man inte har millioner och ändå gärna vill vara chic?

— Jag är glad åt eder fråga, ty jag får därigenom tillfälle att dementera den utbred-

som ger skådespelet dess värde. Curel har gått till verket med allvar, han har logiskt byggt upp sitt drama sats för sats. Det spelar visserligen under kriget, men det är inget krigsstycke i dålig bemärkelse — sådana ha vi haft nog av och för länge sedan tröttnat på — och det vill därför till att det finns ett objektivt konstnärstemperament bakom motivvalet för att det hela ej skall sjunka ner i billig slentrian. Själva handlingen kräver ej många ord. Hos änkan Pauline Parisot i det av tyskar besatta Lothringen har en furstinna inkvarterats. Hon har kommit dit för att träffa sin man, som har en hög befattning vid fronten. Samtidigt anländer ankans son från det motsatta lägret med order att fullgöra ett viktigt spionuppdrag. Den unge Paul träffar Victoria. Hon genomskådar honom och så börjar kampen på liv och död. Båda försöka överlista varandra, båda använda sig av den medfödda tjuskraft, som ligger i deras eget väsen. Det blir så småningom en tvekamp mellan plikt och hjärta, nationalhat och individuell kärlek, rasolikhet och

Paul Poiret.

Iduns korrespondent i Köpenhamn har haft ett samtal med den berömde modekungen Paul Poiret, som har rest till "Kongens By" för att personligen demonstrera sina nyaste modeller på den där arrangerade modeutställningen.

da felaktiga åsikten, att mina kläder skulle kosta orimliga summor och att parisiskorna — mina kunder — äro depraverade och slöaktiga. Sanningen är den att det i Paris endast är utlänningarna som kasta ut pengar. Parisiskorna äro tvungna att se på sina utgifter. Det värsta är att sidenets pris bestämmes av dollarn — det köpes i Amerika. Bland de 150 dräkter mina mannekånger här bära finnas klädningar till 480 och 520 kronor.

— Komma de korta kjolarna att bibehålla sig?

— Jag medger att kjolarna äro för korta. Men jag kan försäkra er att de skola bli längre. Jag var nyligen på stora Operan med min fru, som bar en lång kläd-

blodets brinnande begär. Det sista segrar. För att rädda sitt liv borde han skjuta henne, men vapnet faller ur hans hand. Han kan helt enkelt inte. Det blir i stället moderns lott att utföra dådet. Hon prisger sig själv och räddar på så sätt sonen. Men inte bara honom utan också den franska nationaläran, som inte kan fördrå gemenskap med fienden.

Furstinnan Victoria torde vara avsedd som typen för en tysk kvinna, men man kan draga i tvivelsmål om författaren verkligen lyckats häruti. Hon har för många ord på läpparna, för mycket charm och koketteri. Så, som Pauline Brunius spelade henne, kunde hon lika gärna ha varit en landsmaninna till Paul. Men för resten var det en utmärkt prestation. Rollen kräver någon, som fullt behärskar uttrycksmedlen, som kan skifta snabbt och naturligt från en stämning till en annan och som genom ett tonfall i rösten får fram mera än hundra stora åthävor skulle åstadkommit. Det kan skådespelerskan. Men hon hade denna gång fått ett djupare grepp

ning. Hon väckte kolossal uppmärksamhet, ja, betraktades som en kuriositet. Min maka bär mina dräkter, men de moder jag visar på henne, komma fram först fem år senare.

— Vilken är den mest excentriska, den mest bisarra modedårskapen, som ni skapat?

— »Byxkjolen» år 1912. Det var en orientalisk idé, som endast var avsedd för eleganta damer i intimiteten. Men skraddaren, som fick sin idé framförd — på gator och torg, på promenader och kapplöpningsläktare — han blev till ett allmänt åtlöje. I allmänhet är jag emot alla ytterligheter inom moderna, som kunna väcka uppseende.

— Edra anhängare påstå att det alltid är själ, individualitet i Edra dräkter?

— Jag kan endast svara, att när man skapar en vacker kvinnodräkt, gör man det med nästan samma andakt, varmed en målare utför sitt konstverk, en diktare ett lyriskt epos. Man är konstnär — voilà tout.

— Och inflytelserna från Orienten, Assyrien, Persien?

— Jag känner icke till Orienten utom det att jag har sett Arabien och Egypten. Men jag saknar både Indien och Persien. Nästa år reser jag dit. Jag vet mycket väl, att man säger att jag har ett turkiskt huvud — och vem vet, det kan ju hända, jag härstammar från en orientalisk furste i det 14:de århundradet.

Nu ler Poiret med sina vackra regelbundna tänder och hela ansiktet förändrar sig. Han blir uppsluppen och säger:

— Jag har under hela mitt liv älskat modet. Då jag var pojke, lekte jag med dockor i stället för soldater. Min fader ville ha in mig i ett paraplymagasin, men det tilltalade inte mig. I dag är jag en industriman och en artist.

— Hur går det till, när ni skapar nya dräkter?

Det försiggår i min ateljé, Avenue Victor Emanuel 43, hörnet av Rond Point.

(Forts. sid. 1239.)

på uppgiften. Man märkte att hjärtat var med, att orden kommo inifrån och inte bara lågo på läpparna. Det reserverat högdragna, som rollen till en början fordrar, det kvinnligt veka bakom all patriotism, det ensamma hjärtats längtan efter ett kärleksäventyr, där börd och hänsyn inte spela in utan kvinnan får vara kvinna för sin egen skull, kom fram alldeles förträffligt. Framställningen var sympatiskt reserverad, dämpad och äkta.

Som hennes motspelare hade Uno Henning också en lyckad kväll. Han fick just fram det lidelsefulla, uppjagade franska temperamentet, det hetsade i situationen, det ungdomliga övermodets frejdiga stormanlopp mot alla hinder, som ställa sig i dess väg. En smula mer manlighet hade dock ej skadat, ty han skall ju vara en hänsynslös gåpåare utan skrupler när det gäller fosterlandets sak.

Göta Klintberg slutligen var den blida modern, som utför det ruskiga dådet.

Publiken var reserverad.

PEWE.

CAP FYRA ÄTCHOKLADER

CAP Palmery **CAP Mjolk** **CAP Gräddkrokant** **CAP Bitter**

YPPERSTA KVALITETSCHOKLADER

SKUGGOR FRÅN FORDOM

AV BIRGER MÖRNER.

ETT AV DE ROLIGASTE MEMOIR-
verk, som vi äga i vår svenska litteratur,
är utan tvivel amiralen Carl Tersmedens
digra »levnadsjournal», som under de se-
nare decennierna utkommit i åtskilliga
band. Och ändock innehåller dessa tryckta
delar endast en del av det i fjorton folio-
volymerna och över 10,000 sidor bevarade
originalmanuskriptet. I plikttröhet mot sin
dagbok torde herr amiralen först i våra
dagar hava överträffats, och det av Claës
Lagergren.

Men Tersmedens hittills utgivna memoir-
er äro i alla händelser mycket omständliga
och på grund av sitt pris ganska otillgäng-
liga för en större allmänhet. Det är där-
för synnerligen glädjande att ett samman-
drag av desamma nu utkommit i en vacker
illustrerad edition (Wahlström & Wid-
strand). För familjeläsning är den för-
träfflig. Den kan till och med läsas högt
vid aftonlampan utan att någon av de yngre
lyssnarna bör kunna taga skada till sin
själ.

Memoirerna hava nämligen haft lyckan
att noggrant genomses, kompileras och ut-
givas av en grand-nièce till författaren själv,
professorkan Holmgren. Jag erkänner att
då jag hörde att kvinnosakskvinnornas vör-
dade doyenne skulle ombestyra utgivandet
av den gamle vivörens minnen, väntade jag
mig att den stackars mannen skulle bliva
grundligt tilltvålade och framhållen som ett
varnande exempel. Min uppfattning om
honom hade nämligen varit den, att han
visserligen varit en duktig karl och där-
till sällsynt glad och trevlig, men i grund
och botten en ganska tvivelaktig person.
Han var nämligen i främsta rummet en
hänsynslös spelare. Och vad hans förhål-
lande till kvinnorna beträffar, led visser-
ligen den vackre och kraftfulle mannen
av en betänklig oförmåga att freda sig mot
kvinnliga approacher men vad värre var, han
synes utan några betänkligheter hava bidra-
git, ja t. o. m. underlättat sin dyre monarks,
numera högstsallig konung Fredriks beklag-
ansvärda små avvikelser från dygdens stig.
Men jag måste hava misstagit mig i min
uppfattning om amiralens karaktär. Ty att

*Sakrikt, spirituellt och underhållande
granskar Birger Mörner en del nyutkom-
na synnerligen värdefulla memoarböcker.
Birger Mörner uppträder förresten själv
som författare av minnen i en bok "Ur
mitt irrande liv". Därur äro tagna de
två här återgivna roliga fotografierna.*

döma av utgivarinnans företal var han ute-
slutande »sympatisk, hederlig, ridderlig och
stolt». Men ehuru boken sålunda tillkom-
mit in usum delphini, är den ändock rolig,
och trots all censur framlyser även här de
öppenhjärtiga memoirernas författare, som
kanske ej minst genom sina skröpligheter
för oss framstår så levande och — quand
même — sympatisk.

På samma förlag (W. & W.) har Nils
Erdmann utgivit två trevliga böcker med
ämne från perukernas tid, nämligen »Ur
rokokons liv. Seder och typer», samt »Hemma
och borta på 1700-
talet». Båda böckerna behandla den kända
ädlingen Claës Julius Ekeblad, men under
det den förra är byggd på Ekeblads efterlämnade,
egenhändiga anteckningar, är den senare grundad
på av honom mottagna, bevarade brev.

Claës Julius tillhörde den gamla förnä-
ma greveätten Ekeblad, som för nära hundra
år sedan utlocknade. Hans far var en av
frihetstidens mera framstående politici.
Dennes officiella ställning såsom riksråd,
tidvis även kanslipresident och hattarnes
chef, föranledde att den unge Claës Julius
tidigt och utan svårigheter kom till hovs,
vilket för den tidens unge män var en lika
säker väg till framgång som att i våra
dagar göra sig bemärkt på folkskol-
lärarebanan. Men Claës Julius hade icke
uteslutande börd och relationer att tacka
för sin framgång. Han var otvivelaktigt
begåvad, och han tänkte själv.

Jag vet knappast någon som lämnat oss
en intimare kännedom om svenskt liv vid
hovet och inom högadeln under rokokon än
Claës Julius. Det är ingen under att Oscar
Levertin studerade honom med brinnande

iver. Den andel som just unge Ekeblad
ägde i Oscar Levertins utveckling till den
auktoritet han blev i fråga om rokokons
psyke, torde icke kunna överskattas. Eke-
blads anteckningar äga, trots all tidens för-
konstling, ännu den fraicheur, som endast
det omedelbara kan förläna.

Om också Claës Julius i båda böckerna
är den centrala figuren, för han, såsom antytt,
icke pennan i »Borta och hemma». Där
hava samlats brev från hans jämnåriga
vänner, bland vilka märkas Hertigen av
Södermanland, F. A. Löwenhielm, T. U.
von Frisendorff, G. J. Ehrensward m. fl.
Det är märkvärdigt att finna huru jämförelsevis
uppdrivna skribenter de alla äro, samtliga
voro de emellertid hovmän och antagligen
mera vana att traktera en fjäder än en
värja. Den unge Karl av Södermanland,
sedermera Karl XIII, förefaller i här åter-
givna brev betydligt bättre än sitt rykte,
man kan förstå att han som ung ägde
vänner, som voro verkligen fästade vid
honom, och man beklagar att han sedermera
skulle i så hög grad som personlighet
»avancera baklänges». Men ingen av
brevskrivarna synes mig jämförlig med
Johan Fredrik von Nolcken. Det är verkligen
skada att, så vitt jag känner, några
memoirer av hans hand från detta
memoirskrivandets tidevarv icke föreligga.
Men kanske existera de, ännu obeaktade,
i något herrgårdssarkiv.

Erdmanns båda böcker skänka en behaglig
lektyr. Men det är att beklaga, att de båda
volymerna sakna bilder och tillfredsställande
personregister. Förläggare och författare
ha därigenom berövat läsaren det stora
behaget att liksom inbjudas vandra omkring
i ett porträttgalleri från Lundbergs, Paschs
och Kraffts d. y. tidevarv och samtidigt
avlyssna de konterfejades bikt.

Ett präktigt bildmaterial smyckar däremot
ett annat av höstens hittills utkomna
personhistoriska arbeten.

Det är Carl Forsstrands »En gustaviansk
ädlings historia. Några anteckningar om och
av Gustaf Adolf

(Forts. sid. 1238.)

»Det første Mødes Sødme» är den skämtsamma rubriken på denna fotografi från 1906 där man ser förf. Hjalmar Söderberg stå bugande framför en Köpenhamnsk bronsgubbe vars presentation torde vara överflödig.

Heidenstam håller tal till Sveriges ungdom har den satiriska Birger Mörner kallat detta Heidenstams framträdande på Visingsö 1905. Foto: B. Mörner.

KJOL BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA · GÖTEBORG

5%

**järn innehåller
IDOZAN**

fem gånger så stor järnhalt som andra liknande järnmediciner därför billigast vid användning

NUTIDENS UNGDOM BÄTTRE ÄN SITT RYKTE

GAMLA FÖRDOMAR SOM FALLIT OCH YTLIGHET SOM SKALL FÖRSVINNA.

NÄR DET KLAGAS ÖVER UNGDOMENS hållningslöshet och bristande gentlemanna- resp. ladylikeness, säger dr. Lydia Wahlström, »så glömmet de missnöjda alltför lätt, att den bildade ungdomen, nu för tiden till stor del rekryteras ur en helt annan klass än förr. En stor procent av våra gymnasister och akademiker komma från arbetar- och och bondehem. De tillägna sig alltså kunskaper vida överlägsna föräldrarnas, men deras formella bildning, deras uppträdande och sätt står ej på något sätt i proportion till dessa kunskaper. Därav deras osäkerhet och omskrikna hållningslöshet. Vidare kastas de tidigt ut i jäktande förvärvsarbete, känna att hemmen delvis bero på deras hushållsbidrag och få därmed lätt en känsla av överlägsenhet. De göra sig inte besvär med någon låtsad vördnad för de äldre. Med den ekonomiska självständigheten följer kravet på nöjen och gärna starkt sensationella sådana. Och här ha vi ju den springande frågan. Det är ju just i nöjeslivet den moderna ungdomen ständigt beskylls för hållningslöshet och alltför fri, att inte säga tarvlig ton. I mina ögon är detta emellertid endast avigsidan av en god sak. Ju mera unga män och kvinnor lär sig se mänskligt på varandra, desto bättre. Kan de lära sig detta annat än genom mycken och otvungen samvaro? Men det är som vore ungdomen bildligt talat ännu en smula yrvaken efter den plötsliga, nästan obegränsade frihet den fått, och kanske hävdar den en smula häftigt sin rätt till den livets nödort, som den tydligen anser flirt vara. Hur som helst, jag tror, att vad äldre ofta bedöma som ofinhet och »flams» inte är annat än tillfälligt okynne, som försvinner av sig själv, när ungdomen vuxit i sin frihet.»

»Att en stor förändring under de senaste

Med anledning av de klagomål, som privat och offentligt riktas mot ungdomens förvildning och de förvirrade begrepp om takt, korrekthet och hyvning, som alltmer utbreda sig, har Idun vänt sig till några framstående ungdomsledare som lyckligtvis se rätt ljus på frågan.

åren ägt rum i själva begreppen om anständighet och allmänna uppfattningen om korrekthet lär inte kunna förnekas», menar fröken Cecilia Milow. »Mycket som lugnt kan rubriceras som pryderi — d. v. s. en skenbar oskuld, baserad på vad som förr ansågs som klädsam okunnighet i vissa viktiga livsproblem, har särskilt hos den kvinnliga ungdomen fått vika för grundliga kunskaper och en sund, klarögd livssyn.

Om ungdomen emellertid slår över — som väl då och då sker — och om nöjesbegäret är onaturligt uppjagat, så måste man väl fråga sig: vems är felet? Vad har man bjudit denna ungdom på teatrar, biografier och allmänna danslokaler? Efter allt som i den vägen gjorts och göres för att sänka nivån bör man väl snarare förvåna sig att ungdomen ändå är så pass oförärvad som den är. Men jag är och förblir en oförbätterlig optimist, vad ungdom beträffar.»

Mindre optimistisk är kassör Åberg, sekreterare i Kulturella ungdomsförbundet från dess start 1905 och till helt nyss. »Vårt förbund hade kanske sin glanstid de första 10 åren av sin tillvaro och det kan inte hjälpas att de ungdomar, som då infunno sig till våra samkväm voro vaknare, mera intellektuellt och ideellt intresserade än de moderna jazztyper, som nu ofta utgöra ett dominerande inslag på samkvämen. Det är som om smaken för tankeutbyte, trevligt och glatt sällskapsliv är starkt på retur. Men konkurrensen med de offentliga danslokalerna är tyvärr alltför hård och jag är övertygad, att den allmänna smaknivån, kraven på ett hyvsat och korrekt uppträdande, skulle stiga, om dessa reducerades. Ett annat sorgligt tecken på den förrådde ton, som alltmer griper omkring sig är flickornas aggressivitet gentemot herrarna. Ett symptom, som fått

sin yttre symbol i det vidriga shinglemodet!»

»Visst har ungdomen i vår tid fått en frihet, så stor, att det inte är så underligt, om den då och då missbrukar denna och gör sig skyldig till självsvald och taktlöshet», svarar direktör Teodor Holmberg. »I allmänhet tror jag dock, att med alla de ungdomsföreningar — kulturellt, religiöst eller fosterländskt betonade — som stå de unga till buds, det stora flertalet drives in på vägar, där de finna tillfredsställelse för den ideella längtan, som är all sund ungdoms kännetecken. Naturligtvis äro de alltid utsatta för faran att förråas, att dragas med i de tarvliga nöjenas virvel, men jag tror, att sporten här utgör en utmärkt motvikt, att ungdomarna särskilt pojkar fostar varandra. Vad flickorna beträffar, har kamratskapet med pojkarna gjort dem aggressiva, efter gamla begrepp en smula okvinnliga. De ta gärna initiativet, när det gäller ett gemensamt biografbesök, utfärd eller dylikt, något som förr i vårlden naturligtvis skulle ansetts mindre korrekt. Nu tror jag nog att detta är ett relativt oskyldigt självsvald. Vanligen göra de det väl mest för att komma ut, kunna säga, att de varit med.»

»Vad min erfarenhet från konstnärskretsar beträffar», säger artisen, fröken Märtha Hjortzberg, »anser jag att man där på intet sätt kan tala om någon »fri ton». Tvärtom vilar det över konstnärskretsar liksom över svenskt sällskapsliv i allmänhet en stelhet och en tråkighet, som åtminstone har den förtjänsten med sig, att man inte missbrukar en frihet, som inte finns. Vad däremot restauranglivet, särskilt jazzrestaurangerna, beträffar, är det ju möjligt, att tonen kan bli en smula fri. Men det faller utanför min erfarenhet.»

Bröllop firades tisdagen den 3 november i Stockholm mellan ingenjören Yngve Holm och fröken Eugenie Nathanson, dotter till grosshandlaren John Nathanson och hans framlidna maka född Kahn.

Söndagen den 25 oktober sammanvigdes i Oscarskyrkan i Stockholm kaptenen Ulfstand Rosencrantz, son till framlidne kammarherren Börge Rosencrantz och hans likaledes framlidna maka född baronessa Rosencrantz från Danmark, med fröken Margaretha Åkerhielm, dotter till majoren, frih. Erik Åkerhielm och hans maka född Tigerhielm.

Lördagen den 7 nov. sammanvigdes i Stockholm löjtn. vid Svea artillerireg. Sten Axel Odelberg med fröken Gunvor Sandström, dotter till framlidne dir. R. Sandström och hans maka född Åkerholm.

Häxan putsar så att---

SVERIGES FÖRSTA K. F. U. K. JUBILERAR

EN ÅTERBLICK OCH NÅGRA FRAMTIDSTANKAR.

Grevinnan Elsa Bernadotte, K. F. U. K.-förbundets nya ordf.

OM MAN I DESSA DAGAR KOMMER upp på K. F. U. K:s expedition vid Brunngatan möts man av jubileumsbrådska. Fröken Anna Roos tar blid och vänlig emot raden av besökare, men annars ha alla brått med förberedelser till festligheterna, ty K. F. U. K. skall värdigt fira 40-årsjubileum av sin tillvaro.

K. F. U. K. har så ingått i vårt allmänna medvetande att vi knappt kunna tänka att det var en tid, då dess start

Sveriges första K. F. U. K. firar i dagarna 40-årsjubileum. En kort erinran göres här om dess välsignelserika verksamhet, varjämte K. F. U. K.-förbundets ordf. grevinnan Elsa Bernadotte uttalar en förhoppning för K. F. U. K:s fortsatta arbete.

sågs med ytterlig förvåning. 40 år sedan — mycket av arbete, framgångar, motgångar, försakelse, entusiasm ligger mellan dessa händelser, från den dagen, då föreningens stiftarinna fru N. Anderson-Meijerhelm utlyste det första mötet i kyrkan vid Floragatan och en förening om 50 medlemmar stiftades, till i dag, då samma förening firar sitt jubileum och är centrum i den hela landet omfattande K. F. U. K.-rörelsen.

K. F. U. K:s verksamhet »för unga kvinnors väl i fysiskt, intellektuellt, moraliskt och andligt avseende» har varit en stöttepelare på många olika samhällets områden. Föreningen har förutom sin rent religiösa uppgift en omfattande social verksamhet med söndagsskola, blomstermission till sjuka och gamla, sommarhem, sommarläger m. m. Stockholms stads arbetshem för kvinnor står under K. F. U. K:s ledning och har fått en lämplig och vackert belägen bostad på lantegendomen Emmaus när Norrtälje — många äro de kvinnor, som genom

Fröken Anna Roos, centralföreningen K. F. U. K:s mångåriga ordf.

Emmaus vunnit upprättelse och fått tro och kraft till ett nyttigt liv. Även lämnar K. F. U. K. verksamt stöd till den yttre missionen.

En fast och färdig organisation som nått många av sina mål, står K. F. U. K. i dag för oss. Men till sin födelsedag har föreningen en liten önskan för sin yttre tillvaro. I sitt eget hus vid Brunngatan har föreningen de präktigaste lokaler, men —

(Forts. sid. 1229.)

ONT OM ARBETE ÖVERALLT

IDUN FÖRFRÅGAR SIG OM DE UNGA FLICKORNAS FRAMTIDSUTSIKTER PÅ DE PRAKTISKA YRKESBANORNA.

OM EN UNG FLICKA SER SIG OM efter en levnadsbana, kommer hon alltid att möta hinder och svårigheter. Ty vart hon vänder blicken, är det ont om plats — alla banor äro just nu överfulla. När man därför råder henne att söka sig till praktiska yrken, så är därmed icke sagt att vägen ligger fri och klar att endast beträda. Även på dessa yrkesområden är det trängsel och framförallt arbetsdepression och söker hon pröva ett nytt yrke, fordras det energi och ansträngning av mer än vanliga mått att slå sig fram. Men svårigheterna äro till för att övervinnas och man må hoppas, att de unga damerna icke tapra modet, även om en och annan med erfarenhet inom de föreslagna yrkena är pessimistisk.

Den kända trädgårdsdirektören och chefen för Experimentalfältets trädgårdsavdelning Gustaf Lind ser allt utom ljus på möjligheterna för kvinnan som trädgårdsmästare.

»För det första finnas inga platser. Många trädgårdar äro nedlagda och det är svårt nog att placera redan de manliga. Ändå mindre äro alltså möjligheterna för de kvinnliga. Den erfarenhet man hittills haft tillfälle göra visar också att kvinnan knappast lämpar sig till trädgårdsarbete. Hon har inte de krafter som fordras för det tunga arbetet. Att bli trädgårdsarkitekt är inte heller tillrådligt därför att på den banan ha de det så uruselt att de svälta så gott som

Bort från kontorsstolen! var kontentan av de uttalanden om de unga flickornas yrkesval, som ett antal framstående damer gjorde till Iduns förra nummer, varvid de även föreslogo en del praktiska hittills icke tillräckligt beaktade yrken lämpliga för kvinnor. Idun har nu följt problemet vidare och bl. a. hos några personer, som själva ha erfarenhet av de berörda yrkena, förfrågat sig om möjligheten för damerna att slå sig fram på dessa banor.

allihop. Och att bli sin egen vill säga detsamma som att man måste bygga växt-hus med dyrbara värmeledning och andra anläggningar som kostar mycket pengar. Vi ha ju trädgårdsmästarfruvar som efter mannens bortgång fullfölja det arbete som han påbörjat. Och då går det lättare.

Allt som allt: jag har i alla tider varnat damer från att ge sig in på den här banan därför att det inte är några framtidsutsikter för dem. Det är säkert att hade jag en dotter som skulle välja levnadsyrke inte finge hon bli trädgårdsmästare. Fredrika Bremerförbundet har en trädgårdsskola vid Apelryd därifrån de släppa ut tio elever om året och det är gudi nog. De ha i alla fall rätt svårt att få dem placerade.

Men naturligtvis är det mycket lyckligt om damerna utan att bli yrkesutövare lära sig trädgårdsskötsel och gå igenom en kurs däri. Det har de tillgodo när de en gång bli gifta och få en egen trädgårdstappa.»

Sömmerska var ett annat yrke, som föreslogs. Här säger innehavarinna av Stockholms Tillskärarakademi, fru Elvira Harms:

»Verkligt kvalificerade hemsömmerskor är det ont om, så där finns alltid arbete. På ateljéer och dylika platser är det svårare att komma in. Emellertid vill det synas som om »familjeflickorna» mer och mer började finna sömmerskans yrke hedrande. Yrkets anseende stiger allteftersom fordringarna på kvalificerad arbetskraft blir större. Och det ha de blivit på senare år — man har icke tid och råd att längre nöja sig med klåpare, utan vill ha grundligt utbildade sömmerskor till hemmen liksom till ateljéerna. Man kan alltså lugnt rekommendera de unga flickorna att utbildas till sömmerskor. Här som överallt får man arbeta hårt mot svårigheter, ingenting fås för ingenting, men en väl yrkesutbildad, flink och energisk sömmerska behöver nog icke svälta.»

Fru Goodwin nämnde om ett nytt amerikanskt kvinnoyrke: den kvinnliga ciceronen, anställd på hotell eller turistbyråer. Direktör Torsten Segerstråle på Grand Hotel finner idén mycket god och tror att den vore realiserbar. Just nu håller Turisttrafikförbundet på att utarbeta en plan för omläggning av bl. a. ciceronväsendet — det vore alltså idé att damerna hölle sig framme.

Ylle- och Sidentyger

Bästa kvalitéer, största urval, enormt billiga priser, t. ex. hellylle-klädningstyg Armüre dubb. br. Kr. 3.80 pr met., i svart, marinblå och många vackra färger. Utmärkt lämpligt till presenter och julkappar.

Brunkebergs
Manufaktur-Magasin

Kungl. Hovleverantör
STOCKHOLM.

Prover till påseende franco.

Carl Peter

PÅHLSSONS
Dessertchoklader

Högfina kvalitéer

Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

ÅTTIOSJU ÅR VID KNYPPELDYNAN

VÅR ÄLSTA VADSTENAKNYPPERSKA, SOM VANDRAT 900 MIL FÖR ATT SÄLJA SPETSAR.

Fru Anna Stina Molin, som vid 93-års ålder fortfarande arbetar vid knyppeldynan.

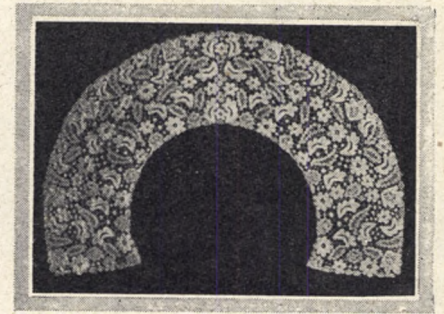
ALLA KÄNNA TILL VADSTENASpetsarna men att priset på alstren av denna vår vackra hemslöjd är så måttligt har man inte så noga reda på. Och ändå är denna vara när den inte säljes genom mellanhänder som ta en omåttlig provision så pass

billig att litet var har råd att lägga sig till med dessa utsökta produkter av svensk flit och skicklighet.

Vår äldsta Vadstenaknypperska är förmodligen fru Anna Stina Molin som född i Västra Stenby i Östergötland nu uppnått den höga åldern av 93 år men ändå träget sitter dagligen vid sitt arbete tacksam och nöjd för att hon alltjämt kan skaffa sig en utkomst genom sina händers verk. Redan vid sex års ålder lärde hon sig knyppla och har sedan dess hållit på under dessa 87 år, glad åt att hon nu kan göra sig en förtjänst av — 50 öre om dagen. Det är inte mycket men så har hon heller aldrig varit bortsämd med överdrivet stor förtjänst på sin vara. Under 30 års tid har hon gått en gång i månaden från Motala till Vadstena för att lämna sin tillverkning till dåvarande mamsell Lidbom och fick i utbyte för sina spetsar två korgar med diverse klädesvaror, vilka hon med mycket besvär avyttrade avlöningsdagar vid Motala Verkstad med en förtjänst av 6 skilling pr riksdaler banko. Hon har räknat ut, att hon gick över 900 mil under de åren för några kronor. Nu är ju förhållandena något bättre, men sällan träffar man någon, som har en förtjänst på över en krona pr dag. Ändå står Vadstenaknypplingen oftast långt över den utländska

i kvalitet och bör givetvis för oss ha långt större värde.

Många gamla som i likhet med fru Molin i alla sina dar setat vid knyppeldynan skulle bli mycket glad om deras arbete bleve uppmärksammat och uppmuntrat i högre grad än vad nu är fallet. Intet arbete lönar sig så illa som knyppling klaga de och tyckas ha fog för sitt påstående. Idun som gärna vill bidra till att göra Vadstenaknypplingen mera känd och anlitad åtager sig gärna att ombesörja beställningar vilka också kunna ske direkt genom hänvändelse till fru Emil Särnstedt, Motala, som vid ett av Idunklubbens senaste sammanträden i Stockholm hade tillfälle att visa varans förträfflighet.

En spetskrage av fru Molins hand.

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

Hustrun äldre än mannen — skapar förhållandet disharmoni i äktenskapet?

I alla bättre gamla hederliga romaner satte författaren punkt i sin historia, då hjälten och hjältinnan förlovades eller stodo inför altaret. De moderna författarna låta ofta förlovningsfesten och bröllopet inleda sina romaner, väl vetande att nu först börjar striden.

Här beskrives just ett fall till damernas diskussionsklubb om ett äktenskap, som ledde till konflikter i stället för till sagans paradiset. Det är den manliga parten, som ber att få inleda en diskussion med våra läsarinnor, och han framför ett problem i äktenskapet, som nog skall intressera mängden. Orsakar det disharmoni i äktenskapet, om kvinnan är äldre än mannen? frågar han:

Mitt äktenskap, som från början var om icke lyckligt så dock utan slitningar, har under årens lopp mer och mer fallit sönder. Jag är nu 46 år, min hustru 55. Jag betraktar min manna-ålder — medmänniskors aktning, förtroende och relativt god samhällsställning till trots — som fullständigt förfelad. Framtiden motser jag med bävan. Då jag blev gift vid 22 års ålder har jag ej, om jag frånräknar skolminnena, någon ungdom att minnas. Då vi förr — min hustru och jag — diskuterade misshälligheterna, drog jag någon gång fram den stora ålderskillnaden oss emellan som förnämsta orsaken till disharmonien. Min hustru ville — naturligt nog kanske för resten — inte dela min åsikt, jag står fortfarande kvar vid den.

Jag menar naturligtvis inte nu, att eventuell diskussion skall besvara frågan: Beror mitt olyckliga äktenskap på ålderskillnaden? Jag önskar genom

diskussionen få belysa, huruvida det i allmänhet kan anses, att hustruns överårighet är en orsak till disharmoni i äktenskap.

Jag tänker mig förloppet i korthet sålunda: Ynglingen känner sig smickrad av att hava väckt en äldre flickas uppmärksamhet, hennes intresse för honom — jag höll på att kalla det moderlig omvårdnad — tjusar honom, och så gifter han sig med henne. Ynglingen blir man, han växer i styrka och vitalitet men märker snart att åren ha en alldeles motsatt verkan på hans hustru. Reaktionen inträder.

Det kan invändas att med en smula anpassningsförmåga kan livet dock göras dragligt. För det första kräva vi mer av livet, än att det skall vara dragligt, för det andra kunna vi icke komma ifrån grundtonen i vårt känsloliv. Kvinnan älskar hos mannen manligheten och styrkan såsom till för henne. I längden finner hon det ej hos en man yngre än hon själv. Mannen älskar kvinnligheten, mjukheten, det tillitsfulla hjälpsökandet hos kvinnan. Han kan icke finna det hos en kvinna äldre än han.

För någon tid sedan fångade jag ett yttrande, som troligen inte var ämnat för mina öron. En bekant prästfamilj diskuterades, och samtalet avslöts med följande: "Inte ens i ett prästhem synes det vara lämpligt att hustrun är 10 år äldre än mannen." Jag är sålunda icke ensam i min åsikt, då jag anser att ett äktenskap med en äldre kvinna är så avita, något så abnormt att blotta tanken på ett experiment åt det hållet borde vara uteslutet.

En av två olyckliga.

Varför fordras ej delning av försörjningsplikten?

frågades i ett föregående nummer av någon, som fann det orättvist att flickorna i familjen så ofta ensamma få försörja sin mor, medan pojknarnas bidrag helt naturligt uteblir. En gammal dam gör här ett inlägg, som är värt uppmärksamhet, fastän det går lite utanför ämnet.

Jag hade en dotter, som alltid till främmande människor ville framhålla att hon försörjde mig. Detta var dock inte förhållandet ty jag hade både lite pengar inestående på bank och rätt många ägodelar, var frisk och färdig, skurade alla golven och trapporna, städade för ett par inackorderingar vi hade, tvättade och strök, sydde allt och höll min dotters kläder i ordning, så att då hennes kontorstid var slut fick hon ägna sig åt kurser som ju varit så modernt de senaste åren. Jag bakade och gjorde trevligt till hennes bjudningar för vänner och bekanta, men ändå — hur bittert var det inte att mitt vid kaffebordet få höra att hon hade det så svårt ty hon fick ju ensam försörja sin mor. — Hon gav mig många presenter som bäst passade i hennes rum, ty jag låg i köket och där fick jag inte plats med så mycket.

(Forts. sid. 1242.)

Ännu ett bidrag till serien "Barnrika familjer": Skomakaren Carl August Wessman, Silltorp, Karlskrona, hans hustru Amanda (nu avliden) samt deras 15 barn. Syskonkretsen har ursprungligen bestått av 18 stycken men 3 äro döda.

Det är Fruksalt SANITOS

som borttager däsighet och trötthet och skänker vigör och hälsa, genom att underlätta matsmältningen.

HENRIKSSONS KEM. TEKN. FABRIK, ÖREBRO.

SANITOS

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

ANNA LANGBORG.
F. Runsten, Vadsbro. Anka
efter prosten Gustaf
Langborg.
80 år den 22 november.

HILDA ASPROTH.
F. Ulf sax, Stockholm. Anka
efter kyrkoherden K. L.
Asproth.
75 år den 24 november.

ALMA DETTHOW.
Fröken, Stockholm. Före-
ständiginnan för Detthowska
skolan.
70 år den 25 november.

FANNIE ULLNER.
F. M:c Harg Hodges, Själe-
vad. Måka till kyrkoherden
B. A. Ullner.
65 år den 20 november.

AGNES HENCKEL.
Fröken, Stockholm. Fil. kand.
F. d. föreståndarinna för
Wallinska skolan.
65 år den 23 november.

**MATHILDA ANDERS-
SON.**
F. Olsson, Stockholm. Måka
till grosshandlaren Erik
Andersson.
60 år den 23 november.

**FANNY DANCKWARDT-
LILLIESTRÖM.**
F. Friesendahl, Näsåker. An-
ka efter godsägaren C. A. N.
Danckwardt-Lillieström.
60 år den 23 november.

MARIANNE HAMILTON.
F. Hegardt, Sjötna, Axvall.
Anka efter översten, greve
H. J. Hamilton.
60 år den 23 november.

ANNA HEDÉN.
F. Hult, Göteborg. Anka ef-
ter kyrkoherden i Laholm,
H. A. Hedén.
60 år den 24 november.

SVEA HÖRSTADIUS.
F. Hård af Segerstad, Stock-
holm. Måka till hovrättsrå-
det G. W. Hörstadius. Ordf.
i styr. för fören. Engelbrekts
barnkrubba m. m.
60 år den 25 november.

FRIDBERG BORG.
F. Ahlström, Stockholm. An-
ka efter lektorn, fil. d:r
Harald Borg.
60 år den 26 november.

TORA ERICSSON.
F. Bångström, Stockholm.
Vice Ordf. i Fören. Stock-
holms Landstormskvinnor.
Måka till byggnadsingenjören
Gideon Ericsson.
50 år den 12 november.

**ANNA BRITA BERG-
STRAND.**
Fröken, Stockholm. Lärarin-
na i Sthlms Kommunala mel-
lanskola. Dotter till prof. C.
E. Bergstrand.
50 år den 20 november.

OLGA STENHAMMAR.
F. Löfwall, Linköping. Måka
till kaptenen vid Andra liv-
grenadjärreg:et, Waldemar
Stenhammar.
50 år den 21 november.

ELSA ADLERCREUTZ.
F. Cederborgh, Haag. Måka
till Sveriges minister i Ne-
derlanderna A. J. Patrick
Adlercreutz.
50 år den 26 november.

LYDIA ANSTRIN †.
F. Nygren, Stockholm. An-
ka efter grosshandlaren Ernst
Anstrin.
* 1840, † den 25 oktober.

AUGUSTA SÖDERBERG †.
F. Rosendahl, Kristianstad.
Anka efter civilingenjören
C. E. Söderberg.
* 1846, † den 24 oktober.

**FREDRIQUE NORLAN-
DER †.**
Fru. Lund. Anka efter läro-
verksadjunkten L. G. F. Nor-
lander, Umeå.
* 1856, † den 31 oktober.

OTTILIA SCHÖTT †.
F. Bolméer, Malmö. Anka
efter tullkontrollören Otto
A. Schött, Malmö.
* 1856, † den 31 oktober.

**HERMINE TERSME-
DEN †.**
F. Versteegh, Stockholm.
Måka till assessorn i kam-
marrätten Gustaf Tersmeden.
* 1885, † den 5 november.

RUMFORD

"Visst lyckades sockerkåkan
— jag använde ju Rumford!"

RUMFORD

KONSTVERKET. AV ULLA LINDER

HON VAR EN LITEN, MEN RESOLUT dam, inte utan intelligens. Och hon berättade roligt. Så här löd det.

De kommo upprusande till mig i skymningen som de brukade, hälsade mig på sitt översvallande muntra och vänliga sätt med omklappningar och upprepade handkramningar, slogo sig sedan ned i var sin av mina moquetteklädda emmastolar (vilka enligt min värdinna gjorde den eleganta touchen över mitt förhyrda rum) och började prata.

Men de voro inte så muntra i kväll som vanligt. Jag märkte snart, att ett lätt moln vilade över Einars klara panna, och Andréa föreföll distraherad.

Jag var inte vän vid att höra klagovisor från dessa båda unga och lyckliga människors läppar, därför blev jag en smula smärtsamt berörd i kväll.

Alla andra människor hade det trist i dessa tider — skulle ha det trist. Hur kunde man begära annat, då den straffande ängeln ännu stod kvar vid södra horisonten och sträckte sitt blänkande svärd över himlavalvet och en bävande jord. Men de här två, de hade hittills ansett som sin plikt — sin mission rent av — att föra ut idel glada och förhoppningsfulla tankar i den eljes av suckar och sorg fördystrade atmosfären.

Nå, jag beslöt ju sondera dem. Det var naturligtvis vad jag misstänkt: de började oro sig för det allt lättare vordna kassaskrinet. Två teaterbiljetter, två konsertbiljetter kostade ju dubbelt så mycket som en. Sak samma med teatersupéerna, lustresorna o. s. v.

»Vi måste förtjäna en kova extra», sade Andréa mycket bestämt. »Vårt nöjeskonto får inte gå till mer det här halvåret, men vi måste höra Forsell på lördag och Skilondz nästa abonnemangsafton och —»

»Vad menar du?» Jag satte mig häftigt upp, min ton var verkligen indignerad.

»Ja, det är ingen lysningspresent jag utsett, och inte heller något av Andréas hemgift. Det är — ja det är en sak — en konstsak — som jag haft i min ägo som ungarl redan.»

»Vi har inte plats för den nu,» inföll Andréa, »så det är verkligen ingen försäkelse. Den är så stor och åbakig. Jag har satt upp den på —»

»Det är en mycket vacker sak,» avbröt Einar med en otålig blick sin bättre halva. »En tavla. Höstmotiv. — — Jag minns så väl, när jag köpte den. Det var en f. d. skolkamrat, han hade kommit på dekis en smula, stackars karl. Men ett geni var han säkert.»

Einar greps av en nästan svärmisk minnesstämning. »Han kom upp med den där till mig på byrån en dag. Hungrig såg han ut. Och schabbig. Jag kunde ju inte neka att ta den. — I synnerhet då han var så moderat i sitt pris. 100 kronor bara. För en så vacker tavla, med ram och allt. Naturligtvis kunde jag ju få mycket mer för den nu — i all synnerhet med det förändrade penningvärdet. Men — jag vill inte göra affärer på sånt där. — — Jag har tänkt, att finge jag igen de 100, skulle jag nöja mig med det.»

*En liten maliciös studie från kristids-
ären om ett par unga och sorglösa män-
niskobarn, som gärna vilja njuta av till-
varon utan tanke på morgondagen och
den "hjälpande" vännen i familjen.*

Plötsligt vände han sig rakt mot mig.
»Du som är konstskänare och mecenat
— och — sitter med goda inkomster dess-
utom — och små — —»

»Vanor» — inflikade jag leende.

»Ja — — små vanor. Skulle du inte vilja köpa den där tavlan? Den är verkligen utomordentlig, och jag tror säkert du skall tycka om den.»

»Nåja — — jag förstår, att ni ä' illa ute, därför skall jag ta konstverket. Det vill säga — till påseende så länge.»

»Ja men Forsells konsert är om lördag,» viskade Andréa med armarna på nytt om min hals och sina varma läppar mot min kind.

»Ja, därför skall jag också betala det kontant, det lovar jag. Men — tycker jag inte om tavlan, så får köpet gå tillbaka och ni tar er skatt åter, när jag reser hem till mitt land igen. Jag kostar inte frakt och forsling på något som jag inte tycker om.»

De voro åter muntra som ett par dag-sländor och glammade som sparvar omkring den kornrika julkärven, då vi en stund senare alla tre vandrade utför trap-porna, lämnande det förhyrda rummets moquetteelegans att i ostörd ro suga i sig den gråblå cigarettröken.

Nästa dag var jag upptagen från mor-gonen till sent på aftonen — ett klubb-sammanträde, en basar, middagsbjudning, konsert — och hade helt och hållet glömt bort affärsuppgörelsen från dagen förut, blev därför helt överraskad, när jag, då jag äntligen vid midnatt kom hem, i den elek-

Kring dagens bibelord.

*Utvalda för Idun av prinsessan
Ebba Bernadotte.*

Se, Jag är Herren, allt kötts Gud, skulle något vara så underbart att Jag icke förmådde det.

Jeremia 32: 27.

Han gör vad Han vill både med himmelns här och med dem, som bo på jorden och ingen kan stå emot Hans hand och säga till Honom: Vad gör du?

Daniel 4: 32.

O vilket djup av rikedom och vishet och kunskap hos Gud! Huru outgrundliga äro icke Hans domar och huru outransakliga Hans vägar!

Romare br. 11: 33.

Jag är A och O säger Herren Gud, han som är, han som var och som skall komma, den Allsmäktige.

Uppenb. boken 1: 8.

Kommen och låtom oss tillbedja och nedfalla, låtom oss knäböja för Herren, vår skapare.

Psalm 95: 6.

Ske Din vilja såsom i himmelen, så ock på jorden.

Matteus Ev. 6: 10.

Bliven stilla och besinnen att Jag är Gud.

Psalm 46: 11.

triska takkronans skarpa ljus upptäckte en stor och dyster tavla i bred (tarvlig!) guldram placerad på duchâtelen med det imiterade kelimdraperiet till bakgrund.

Jag slog mig ned en stund framför konstverket och försökte se det i den bästa dager, men jag måste tillstå, att det inte slog an på mig, och jag beslöt strax att ej kosta frakt på det.

Men jag kunde heller inte komma mig för att återlämna den till »dagsländorna» som gång efter annan återkom med tacksam minnesgodhet till den där hundralappen, tack vare vilken de nu kunde kosta på sig det och det och det. — Den tycktes verkligen vara dryg, den där fattiga hundralappen.

Ja, återfordra den kunde jag sannerligen inte.

Jag fick försöka skaffa mig köpare åt »konstverket» själv — på annat håll.

Och så hade jag hunnit till dagen före min avresa.

Jag kände mig nu verkligt bekymrad och betungad. Gepäck hade jag tillräckligt utan det där skrabellet. Och kassan var mycket tunn, tyvärr.

Med skälvande knän gick jag bort till telefonen och ringde upp stadsbudsexpeditionen.

En brummande basröst.

»Jaså. Ja — jo det är frågan om ett delikat uppdrag — Jag skulle vilja tala vid ett stadsbud. Nu strax. Ett gammalt och erfaret, intelligent stadsbud —»

»Joo, det finns det!» Den brummande rösten hade blivit len och tjänstvillig. »Skall komma genast. Fröken! Adressen om jag får be.»

Jag sade adressen.

»Men det måste också vara ett snällt —»

»Var så säker! Var lugn bara, lilla fröken! — Om fem minuter.» —

Tio minuter senare ringde det på tamburdörren. En ståtlig, bredaxlad, gråhårig gentleman, med stadsbudsmössa över sitt polisongprydd, godmodiga ansikte stod därute. Han bockade sig med ett beskyddande, hemlighetsfullt leende. Jag hade nu kommit över darnningen. Situationen syntes mig visserligen ännu äventyrlig, men på samma gång intressant.

»Var det fröken som telefonerade —?» Det grånade stadsbudets små, blå ögon lyste fulla av intresserad välvilja mina till mötes.

»Ja — se, det är så,» började jag en smula stammande. — »Var så god och stig in! — Var så god! — — Jo, se — jag har kommit i en litet obehaglig situation. Jag är på besök i Stockholm, har varit här längre än jag tänkt — — har gjort av med mer pengar — — än — —»

»Jaha — jaha — — jojo, dyrtid också!» hjälpte han mig förstående på traven, medan han gjorde en lustig knipning på de små runda ögonen.

»Ja. Jag hade tänkt — — någon har rätt mig — — Se, jag har en tavla som jag egentligen inte behöver — därinne. — Jag hade tänkt — — om stadsbudet ville hjälpa mig — — — bära den till stampen.»

Det sista kom framslungat med förtvivlans mod. Men den gråhåriga stod obe-

(Forts. sid. 1240.)

De kooperativa företagen — allas egendom

NÄR MAN KYSSTE BJÖRNSSONS PÄLS

FRIHERRINNAN ANNA RAPPE BERÄTTAR NÅGRA MINNEN FRÅN SIN GLADA OCH RIKA FLICKTID.

"17 år tror jag visst att du är,
Och i rosor sig Blockhusudden klär.
Far, och mor, tant Elvira,
De stå nu på nå
Och önska så,
Att du måtte lycklig bliva."

Det var Viktor Rydbergs hyllning till den 17-åriga fröken Anna Sandahls födelsedag och den åtföljdes av en teckning av August Malmström, föreställande änglar, som strödde blommor.

Båda hörde nämligen till familjens stora vänkrets och de försummade sällan att om aftnarna infinna sig till doktor Sandahls gästfria hem vid Klara Strandgata (nuvarande Vasagatan), där visste var och en, att han eller hon var välkommen», berättar friherrinnan Rappe. »Rydberg och hans vän S. A. Hedlund hörde till den intimare kretsen, och redan tidigt hade jag det starkaste intryck av deras personliga ädelhet och storinne. Särskilt Rydberg sysselsatte sig ju också gärna med barn och ungdom. Hur lycklig var jag inte, när han en gång erbjöd sig att köra för mig på en slädfärd till Hasselbacken, där en stor middag skulle gå av stapeln. Min far hade det året sagt vad om att ingen av hans vänner skulle komma åt att överraska honom på hans födelsedag men han förlorade vadet vilket gällde en middag och släktur ditut. Det var under orosåret 1870—71 och stridens vågor gingo höga mellan tysk- och franskvänner. Alldeles som 1914—1918. De flesta voro ivriga franskvänner och gingo med trikolorkokarder i knapphållet. Viktor Rydberg var tyskvän. Därför var det en tyst överenskommelse att all politik var ett bannlyst samtalsämne när han var med. Men den kvällen glömde en gammal herre i sällskapet förbudet och utbragte en skål för Frankrikes seger. Rydberg reste sig omedelbart och talade för Tyskland. Det blev ett häftigt meningsutbyte mellan honom och Harald Wieselgren och man bröt upp ganska beklämd. Men på hemvägen lyckades jag få skalden försiktigt stämd och när alla återkommo hem till oss efter middagen, räckte han Wieselgren handen. Personlig bitterhet kunde hans ljusa sinne inte längre bevara.

Varken min syster eller jag gingo någonsin i skola. Vi läste hemma, först för doktor Hugo Philp, sedermera känd för sin franska grammatik och då han ej längre hade tid att ägna sig åt oss rekommenderade han en ung student, som hette — August Strindberg. Även på sommaren läste vi för honom på vårt landsställe på Blockhusudden. Han var då informator hos vår granne, dr. Lamm. Jag var äldst — 14 år — och vanligen lät han min syster och vår kamrat syssla med någon skrivning eller räkning för att under tiden inviga mig i den tyska romantikens skönhetsvärld. Goethes Hermann und Dorothea läste vi med glödande entusiasm, det var också meningen att

Anna Rappe nu och som ung flicka.

Friherrinnan Anna Rappe, född Sandahl, berättar här några hägkomster från sin uppväxttid i det glada och gästfria hem, där så många stora män samlades till muntra och intressanta samkväm.

vi skulle spelat en pjäs men hans häftighet skrämde mig och jag förlorade lusten. I alla fall visade han mig det förtroendet att skicka hem sin studentmössa till mig med en anhållan på vers att få den tvättad, vilket jag också efter bästa förmåga styrde om, och vi fortsatte läs-

Gyllene ord.

"Dejligst av alle Glæder
er Glæden for slet ingenting,
ikke for noget, du kan eller vil,
Glæden for intet og Glæden for alt,
Glæden fordi du er til."

Axel Juel

"O, Elskov, du Ørneunge!
Som ikke til Farer ved,
som Menneskefrygt ej kender:
O, kongefødt Kjærlighed!"

Holger Drachmann.

Malmö Kvinnliga Idrottsförening håller på att samla in pengar till sin sommarstuga vid Hällviken och hade för detta ändamål den 4 nov. anordnat en fest, som var lika lyckad ur arrangörernas som publikens synpunkt. Programmet var piggt och underhållande. Bl. a. visades en tablåserie "Kvinnan genom seklerna", som gjorde stormande lycka — urtidskvinnan i djurhuden inledde raden och garcanneflickan i välsittande smoking avslutade den. Här ovan ses en bild av alla kvinnotyperna samlade.

ningen för honom följande vinter men kommo sedan snart ifrån varandra. Han har ju för övrigt skildrat denna tid i »Tjänstekvinnans son».

I ett par år gick jag tillsammans med några andra unga flickor: Anna Cramér, Gina Kjellberg, numera professorskan Bergstedt m. fl. som elev hos August Malmström i hans berömda ateljé »Republiken Kulan» på Näckströmsgatan. »Farbror Kulan», som vi kallade honom var en förtjusande människa med ett barns sinne. På Augustdagen samlades hans vänner i alla åldrar till en stor ateljéfest med tal och sång, utklädningar och utlottning av taylor. Det var en gång då hans städerska — »Liket» kallad — uppträdde och höll ett glänsande tal i bunden form till tack för den hyllning, som ägnades henne. Till hans vänkrets hörde också Björnson, som ju en vinter vistades i Stockholm och bodde hos skådespelare Stjernström. Han höll bl. a. föreläsningar om Sixtinska kapellet, som hela Stockholm gick på, och hänförelsen var stor för den ståtliga skalden. En gång kom han upp på ateljén och såg på våra arbeten. Under tiden smög min kamrat Signe Sohlman och jag oss ut i yttre rummet och kysste pälsen, som han lagt av där. Kan man bli mera angripen av Björnsonfeber? Den store skalden förärade mig sedan sitt porträtt med vänskapsfull påskrift och man kan lätt föreställa sig min stolthet och lycka.

Upp hos Malmström var det också jag första gången såg ett porträtt av min blivande make, löjtnant Axel Rappe. Det publicerades i Ny illustrerad tidning jämte en lång artikel om hans deltagande på fransk sida i kriget 1870—71. Han hade från början rest dit för militära studier men när kriget bröt ut, gick han med som frivillig. Föga anade jag, när jag försjönk i beundran för den unge hjältens porträtt, att några månader senare Malmström skulle komma upp till oss och presentera sin unge vän, Axel Rappe. Sedan dröjde det inte länge innan vi voro förlova-

de och med förlovades vanliga förkärlek för mindre trafikerade stigar, ställde vi en gång på hemväg från Skeppsholmen, kosan bakom Nationalmuseum där vi emellertid i snödrivorna råkade på en ståtlig herre, som ropade: »Rappe, presentera mig för din fästmö!» Det var kung Oscar men det är ju inte ofta en kunglig presentation går till på det viset.

Sedan var snart min flicktid slut och det var ju endast om den jag skulle tala. Bland de många vänner det är mig särskilt kärt att minnas är också professorskan Marie-Louise Berg, född Santesson. Från mitt tredje och hennes fjärde år och till den dag i dag är, ha vi hållit ihop som trogna vänner.»

— r.

DEN MODERNA SPORTKVINNAN

Vintern kommer och går, men tiden är dock inne att vara rustad för vintersporten. Här presenteras några trevliga och praktiska sportutrustningar för damerna.

Samtliga modeller från N. K. Foto: Holmén.

En kokett fransk sportdräkt.

Den av de ledande svenska idrottsdamerna komponerade sportdräkten i vindtyg med snörningar och praktiska, tvåknäppta fickor.

Den lilla smala scarfen i ett brokigt virrvarr av glada färger med kompletterande mössa är det senaste sportmodel.

DEN KVINNliga KLÄDEDRÄKTEN överhuvudtaget är så mycket förnuftigare nu mot förr att det knappast är ett faktum värt särskilt påpekande att sportdräkten undergått samma förvandling. Vi leva i sportens århundrade och vad är då naturligare än att damernas sportutrustning revolutionerats? Bara för ett tjugotal år sedan åkte damerna skridsko på Östermalms idrottsplats skrudade i stora hattar ombundna med skära slöjor och fotsida åttametersvida kjolar. Det var i den gamla, »goda» tiden — — — Sportkvinnan av i dag har en helt annan typ, såvida hon är en verklig sportkvinna. Men är hon »overklig», då kan hon ibland klä sig i en ganska väpig sportdräkt för att kliva omkring och kokettera i S:t Moritz eller någon annan fashionabel vinterort, där man mera flirtar, dansar och skrudar sig i aftondecolletage än sportar. Bäst förstår nog norskan, svenskan och engelskan hur en förnuftig sportutrustning skall vara beskaffad för ärlig sport i deras egna land. Dock, det ena goda behöver inte förskjuta det andra, de praktiska fördelarna behöva inte och böra helt enkelt inte utesluta dräktens skönhetsvärden. Som vi nogsamt veta utgöra våra praktiskt klädda sportflickor nu för tiden också en tilltalande bild av chic och käck elegans.

Sportbyxor — ja, låtom oss icke längre slösa några indignationens eller förklaringsord på dem, de äro obligatoriska för damernas sportdräkt och därmed ba-

sta. Gärna en liten kort kjol över dem, om ni vill ha det bekväret och känner er mera comme il faut på det sättet. Några svenska idrottsdamer med fröken Ragnvi Torslow i spetsen ha komponerat en skid-dräkt, som gjort lycka i den stora försäljningsmarknaden och som alla skidande damer prisa. Den är av vindtyg, består av blus och byxor, försedd med snörningar uppe i halsen — för att lätt kunna öppnas vid kraftig och värmande motion — och på byxbenen och har stora bastanta tvåknäppta fickor på blusen. En norsk skid-dräkt av liknande typ användes också mycket. Men om man vill ha ett gladare och vackrare tyg än det praktiska vindtyget, så är man därför icke förtappad i fåfängans föraktliga sumpmark. Ta gärna ett mjukt och hårdigt ylletyg i någon behaglig färg till er sportdräkt, det livar upp den vita vinterbilden och klär er egen skönhet.

Om man skall åka bil eller släde är sportpälsen lämplig utrustning.

En bekväm och piffig sportutstyrel: jadegrön sweaters med tillhörande scarf, mössa och vantar.

Mössan, scarfen och en ev. sweaters fylla annars missionen som färgklick. Man kan göra scarfen stor och bred, men just nu söka mode-vederbörande lancera den lilla scarfen.

Annars äro modenyheterna tunnsådda, när det gäller sportdräkten — och riktigt är ju det.

En förtjusande vacker hy

är vad varje kvinna eftersträvar och även kan ernå genom att dagligen använda

FARÉNA-CRÈME

En utmärkt dag-creme, icke fet, men ändå så lätt och mjuk att hyn ej torkar. Utjämnar skroflighet; ett utmärkt underlag för puder. Skyddar mot ombytlig väderleks skadliga inverkan.

Gahns
UPSALA.

Namnet GAHNS är en garanti för förstklassigt fabrikat.

FÖRSTA VARDAGEN i varje månad

BÖRJAR NY KURS I MASKINSTICKNING

Kurserna vara intill 2 månader med daglig undervisningstid kl. 12—4 e. m.

PRIS: Kr. 30:— per kurs

Eleverna få själva välja vilka plagg de vilja förfärdiga.

Obs! Intet som helst köptväng är förenat med kursernas genomgående.

A.-B. PER PERSSONS VÄF- OCH STICKMASKIN
Fack 517, Stockholm 1 Tel. K. 4000

Salon d'Originelle Skand. Konstslöjdförsäljning

Damutstyrlar, alltid sista nyheter.
Regeringsg. 22, Sthlm. Tel. Norr 26343.
Innehavare: SIGNHILD STENMARK

Drottningg. 77, Stockholm. Norr 743.
Realiserar Sommararbeten
Ritade och påbörjade draperier, gardiner, löpare, dukar etc.

Malmö GALOSCHER

Enastående hållbarhet
Utomordentliga passformer
Pryddigt och omsorgsfullt arbete

BYSKA GUMMIFABRIKS-A.-B., MALMÖ.

Hemma hos Nobelpristagaren.

(Forts. fr. sid. 1227.)

hon dock icke fann överträffa de svenska. »De hacka så på våra svenska skolor nu för tiden», säger professorskan, »men för min enkla del tycker jag att det är lite otacksamt. Låt vara, att barnen få lära sig för mycket — det är dock bättre än för lite. Och är man inte överdrivet pjåkig mantro? Inte heller studentexamen kan jag finna så barbarisk och förkastlig. Jag bara ångrar att jag inte själv fick tillfälle att ta den, hade jag också inte blivit annat än den hemkvinna jag nu är. Jag tycker att unga flickor kunna syssla med sämre saker än skolstudier till den vita mössan men — å, förlåt mig, jag måste ringa och beställa en tårta, jag hade ju inte en aning om detta och har inte berett mig på några uppvaktningar...»

Fru Siegbahn skyndar ut. Från studentexamen till hushållsbestyren — båda intresser, som en professorsfru måste behärska. Nobelpristagarens maka gör det med den upplivande friskhet och det vinnande leende, som lyser upp hela hennes hem och skapar dess atmosfär av ungdomlighet och lycklig harmoni.

EBE.

Skuggor från fordom.

(Forts. fr. sid. 1230.)

Reuterholm». (Hugo Geber). Som alltid, där Carl Forsstrands namn står på titelbladet, vet man på förhand att boken är lättläst, behagfull och instruktiv. Den nu föreliggande frukten av hans gustavianska studier har till föremål den blivande »storviziren», Gustaf Adolf Reuterholm och skildrar den tvetydige mannens ungdomshistoria. De egenskaper, som framdeles skulle dana den egendomliga statsmannens psyke, återfinnas här, ehuru ännu ganska obestämda. Visste man icke på förhand vad som en gång skulle bli av den unge studenten hade man knappast utan siffror och kabbalistiska figurer på grund av vad i denna bok berättas kunnat ställa hans horoskop. Det är sant att hans otroliga egenrättfärdighet, hans högfärd, feghet och mystiska läggning redan framträdde, men ännu dölja de sig under formen av ambition strävan efter rättfärdighet och gudsfuktan. Vad som emellertid synes hava varit hans olycka, var den omständigheten att moderns namn varit Gyllenstierna. Hans anlag för högfärd fingo näring av denna tillfällighet, hans kärlek till modern blev till avgudereri och då hon omsider var död, tog sig den unge mannens sorg vid hennes begravning uttryck i en förkonstling, som hade verkat kusligt själssjuk, om den inte på samma gång varit så löjeväckande. Gustaf Adolf Reuterholm skulle som bekant emellertid en gång bli sin svenska sam-

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: Kl. 9—5	Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803	Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3	Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402	Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre	Lediga platser	25 öre
å textsida. Bestämd plats	Platssökande	35 öre
20 % förhöjning.	Pensionat-, Skol- &	
	Diverseannonser ...	35 öre

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A.	Idun uppl. B.
Helt år	Helt år
Halvt år	Halvt år
Kvartal	Kvartal

Nyckeln till hälsa

är att rensa magen och tarmarna från osunda rester, utdriva urinsyra från kroppen samt uppfryska blodet, därmed avlägsnas själva orsaken till illamående och sjukdomar.

En huskur Frukt-Salt-Samarin är härtill synnerligen välgörande. Magsyra och huvudvärk försvinnar. Värk i kroppen. Reumatism och Nervsmärtor skingras. Hälsa, krafter och välmående återvinnas.

Frukt-Salt-Samarin verkar välgörande på hela organismen och omedelbart uppfrysande. Pris pr burk kr. 2.50 som räcker till 50 glas Samarin hälsovatten. Säljes å Apotek, i Drog-, Kemikalieaffärer m. fl. ställen.

Cederoth's Tekn. Fabrik, Sthlm

Pälsvarukatalog gratis

erhåller Ni om Ni tillskriver
KÄLLBLOMS PÄLSVARUAFÄR,
Upplandsgatan 42, Stockholm.

Färga Ullgarn och Yllestrumpor

med

Härvans Specialsvart

Tvättäkta och smetfri.

A. W. Herdins Färgverk
Falun.

Vid

Engelska sjukan Blektot Skrofler

och aptitlöshet hos barn i alla åldrar har Emulgon (vitaminrik fiskolja i förening med Phospho-Energon och kalk) givit utomordentligt goda resultat. Redan efter kort tids användning ger sig en märkbar förbättring tillkänna, aptit och vikt ökas, sömnen blir lugn och stärkande.

Under rekonvalescens och svaghet förorsakad av klena lungor, körtelsjukdomar, blodbrist etc. är en Emulgonkur synnerligen välgörande.

Giv Edra barn

EMULGON

Fås på alla apotek i originalfl. om 200 och 1.000 gr.

tids mäktigaste man för att omsider försvinna i mörker och glömska. Det är först på senare tiden, som han, tack vare kanske främst Hedvig Elisabeth Charlotta, åter stigit fram i vår, eftervärldens, intresse, och kanske skall Forsstrands nu föreliggande bok bidra att göra bilden av den begärade dären för oss mera sympatisk och mera levande.

BIRGER MÖRNER.

Kjolarne bli längre.

(Forts. fr. sid. 1229.)

Jag har 350 personer i min tjänst. Mitt valspråk är: hellre mycket arbete med några än 1,000 arbetare som ingenting göra! — Nå, jag börjar alltså på klädningen. I min ateljé har jag alla upptänkliga tyger ligande, jag låter en mannekång komma in, draperar tygerna på henne och går lös på siden och brokad, sammet och spetsar direkt med saxen. Jag vill tillfoga, att kan man i detta ögonblicket inte sitt yrke, går allt i spillror. Med saxen och med nålen blir verket till. Så stannar jag: Nu! Och klädningen är där.

— Mottager ni många brev från damerna? Också från Skandinavien?

— Nej, där har jag icke många kunder. Och per korrespondens kan man heller inte beställa en klädning. Damer vilja helst tala med damer. Mina kunder tala med försäljerskorna, låta sig omärkligt påverkas av stämningen, atmosfären, som omger dem. Och så få de till slut det riktiga.

Ja, säger Paul Poiret småleende, i det han följer mig till dörren, det är icke alls så lätt att filosofera över modet. Det är så flyktigt, förändrar sig städse. Det är feminint.

V. S.

K. F. U. K.

(Forts. fr. sid. 1232.)

ett litet men finns — huset är inte tillfullo betalt. Därför har man till jubileet satt i gång en insamling för att få in den resterande summan och man hoppas innerligt, att K. F. U. K:s vännar lika litet nu som när det gällde själva bygget skola svika. Föreningens ordf. sedan över 30 år tillbaka, fröken Anna Roos, talar varmt för denna sak. Alltjämt går hon med liv och själ upp i sin gärning och håller de många trådarna i sin mjuka och fasta hand. Kanske skulle hon snart gärna se en annan överta sitt arbete, men föreningen kan inte lätt finna hennes värdiga ersättare.

Kring centralföreningen K. F. U. K., Sveriges första K. F. U. K., ha under åren flera föreningar uppstått, några direkta filialer, men de flesta självständiga föreningar. Alla dessa äro numera samlade i förbundet av Sveriges K. F. U. K. som till sin ordf. nyligen fått den unga grevinnan Elsa Bernadotte av Wisborg. Det är med glädje och tacksamhet den svenska K. F. U. K.-rörelsen hälsat grevinnan Bernadotte som sin ledare. Med brinnande entusiasm och offervillighet har hon som frivillig kraft ställt sig till förfogande — annars äro de så få numera, som ha råd och tid att ägna sig helt åt K. F. U. K.

Med anledning av centralföreningens jubileum har Idun vänt sig till grevinnan Bernadotte som gjort några uttalanden om K. F. U. K.-rörelsen.

»K. F. U. K:s närmaste uppgift är nu att finna nya vägar till kontakt med allmänheten», säger hon. »Vi ägna det sociala arbetet stor uppmärksamhet. Framförallt är

KHASANA

NYHETER

Antalet Khasana-beundrare ökas dagligen alltmer och mer. Khasana-preparaten äro kända över hela världen och användas av millioner människor. Vi hava nu släppt ut fyra Khasana-nyheter, som väckt berättigat uppseende och överallt vunnit samma popularitet som våra övriga Khasana-artiklar.

KHASANA-SHAMPOO

Khasana-Shampoo gör håret yvigt och lockigt. retar ej huden och framkallar därför ej någon sveda eller rodnad Och framförallt från näret utströmmar långt efter шамponeringen en mild doft av det oförgångliga Khasana Den nya förpackningen i celluloid-hylsor har även vunnit allmänt bifall.

En hylsa för två шамponeringar Kr. — 35
Sex hylsor i elegant presentförpackning Kr. 2.—

KHASANA-SUPERB

DET DISKRETA FÄRGSTIFTET.

En omvälvning på sminkets område. Khasana-Superb är ett nästan färglöst fettstift, som på ett ögonblick giver läppar och kinder en varm rosafärg. En nyhet är färgens absoluta naturtrohet och hållbarhet. Den försvinner ej vid badning, ej ens genom kyssande. En av damerna länge förgäves hyst önskan är härmed uppfyllt.

Guldhyllsor Kr. 1.50

KHASANA-CRÉME

85 Öre

I tuber av rent tenn därför oförändrad till det sista. För att ej minst i dessa ekonomiskt svåra tider möjliggöra för en var Khasana-beundrare att använda denna hittills överträffade crème, ha vi framställt den mindre Khasana-Crémetuben till Kr. — 85, vilken är synnerligen bekväm att medtaga på resor.

KHASANA-EAU DE COLOGNE

Khasana-Eau de Cologne är numera, för att ytterligare öka dess spridning, tillgänglig i förtjusande små flaskor med lagligt skyddad stänkpropp och i en för resebruk särskilt lämplig form. Khasana-Eau de Cologne är icke blott ett omtyckt uppriskande medel utan lämpar sig även ypperligt som tillsats till bad- och tvättvatten, och användes även gärna som parfym till personligt bruk eller som rumsparfym.

50 grams flaskor Kr. 2.—
100 » » » » » Kr. 3.50

Parfym Kr. 3 — 16.—
Fickpuder Kr. — 75 - 6 —
Ival Kr. 2.—

Härvatten Kr. 3.50, 6.50
Toillettevatten Kr. 5.—, 10.—
Brillant Kr. 0.75, 1.25, 3.—

DR. M. ALBERSHEIM / FRANKFURT AM MAIN
FABRIK FÖR FINARE PARFYMER
GRUNDAD 1892

Representant för Sverige: John Lindholm, Stockholm, Regeringsgatan, 27—29, Tel. 5556, Norr 5584

atine

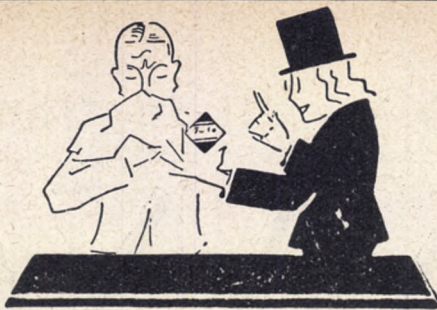
NI UNDVIKER STRÄV, TORR OCH HÄRD ANSIKTSHUD, som förorsakar bildandet av rynkorna. Använd tvål endast ytterst sparsamt, då nämligen huden härav blir torr. Om Ni dagligen vårdar ANSIKTET med OATINE vid lätt massage och avtorkning, skall Ni finna, att smutsen avlägsnas samt att huden blir friskare, klarare och vacker. Skydda alltid ansiktet med OATINE, som fås överallt. Begär uttryckligen OATINE "Vit crème — grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 2:50 samt i stor burk med tredubbelt innehåll Kr. 5:—.

Oatine
SNOW

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och välluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås i burkar å kr. 2:50 och kr. 5:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris & Stockholm.

Tulo är din bästa vän,
aldrig, aldrig sviker den,
den gör svalg och strupe klara,
hesa halsar användbara.

Tulo
DEN LILLE
HALSLÅKAREN

A.-B. Förenade Chokladfabr. Sthlm.

**THERMOGÈNE-
VADDEN**

alstrar värme och
motverkar rygg-
skott, reumatism,
hosta, heshet etc.
Pr paket Kr. 1.25.

**Äkta
Ramlösa-vatten**

• Förmämsta Bordsvatten •
Verksamt mot Gikt, Reumatism och Njurlidande.

Om Ni spiller

på en av Rydboholms Färgäkta Julbordlöpare, så gör det ingenting. Den färgar ej på underliggande linneduk. Det är en av fördelarna med

Rydboholms Julbordlöpare

Dessa äro tillverkade av bomullscroton i traditionella mönster och färger. De säljas metervis, varför man kan få en löpare, som passar vilket bord som helst.

Rydboholms Julbordlöpare kan tvättas och användas från år till år.

Rydboholms Julbordlöpare säljes i de flesta manufaktur och liknande affärer och kostar ej stort mera än de vanliga, ömtåliga papperslöparna.

Tillverkare: RYDBOHOLMS AKTIEBOLAG, RYDBOHOLM

det ungdomen vi vilja nå, den industriarbetande likväl som den borgerliga. Kurser anordnas för industriarbetare och industriarbetares döttrar — i Norrland ha vi just en resesekreterare, som tagit upp arbetet bland dessa senare och som fått de allra bästa erfarenheter av deras intresse att deltaga. Så ha vi scoutrörelsen. Ett önskemål för framtiden är att i städerna få till stånd inackorderingshem för unga flickor, som inte ha sina hem där.

Under min resa nyligen hade jag tillfälle att studera K. F. U. K. i flera länder och världsdelar och mycket mötte man, som man gärna skulle vilja omplantera i Sverige. Men kanske det icke passar härhemma — Mitt bestämda intryck från alla håll var dock att K. F. U. K. har en stor uppgift att fylla, till nytta och lycka för samhället. Men framtidens resultat ligger i ungdomens händer. Förr var det de gamla, som arbetade för ungdomen för att vinna den, nu bör det vara ungdomen själv som gör sin insats. Den satsen vill jag liksom göra till mitt arbetes ledstjärna: K. F. U. K:s verksamhet inte för utan med ungdomen.»

Scen och film.

Albert Engströmsfilmen har visat sig vara ett icke alldeles lyckat försök att utmynta författarens popularitet. Scenerierna från Roslagen voro utmärkta likaså bilderna av de äkta Roslagsfiskarna. Om handlingen och de som förövrigt agerade bönder är barmhärtigast att yttra sig så litet som möjligt.

Två Konungar den gustavianska filmen av Elis Ellis visar synnerligen vackra tavlor från ett tidevarv vars tjuskraft ännu är oförminskad. Handlingen i stycket är nästan ingen och det blir ju litet magert, men bättre det än de med ovana händer tillyxade "dramer" som man emellanåt får uppleva i historiska filmer.

Karl XII-filmens andra del borde egentligen bedömas av en utlänning för en rätt värdering av dess konstnärliga halt, ty för en svensk åskådare med hjärtat något så när på det rätta stället är ämnet av så gripande natur att man knappt ett ögonblick tänker på att kritisera utan genomlever de olika händelserna i det stora dramat med en medkänsla som inte sekler förmår utplåna. Skulle man med kallt kritiskt sinne sätta sig ner att skärskåda filmen funnes kanske ett och annat att anmärka såsom t. ex. beträffande den löst påsmetade och oäkta verkande kärlekshistorien mellan turkinnan och den unga Karolinen. Men i sin helhet är filmen av storslagen verkan och förtjänar den framgång den naturligtvis kommer att ha inte bara i vårt land.

Konstverket.

(Forts. fr. sid. 1235.)

rörd och leende, som om intet uppseendeväckande nått hans öra.

»Hur lång tid skall det va' på?» undrade stadsbudet.

Ack, det var så rätt. Den skulle ju lösas tillbaka kanske —

»Ja — — tre månader. Men — hur går det till?» —

»Äh, ingen svårighet med det heller. Vi får en liten lapp nu med dato — ett kvitto å tavlan och priset — — och så, då — sedan en tre månader gått — så skickar fröken efter den, i fall fröken vill. Om inte — så får den hänga.»

»Kommer di inte och bötfäller mig — eller på annat sätt —»

»Ho-ho-ho —! å neej då! Di har ju varken namn eller adress förresten. Nej, di säljer'n då inte på minst ett år efter förfallodagen och ställer heller inte ut den i fönstret förr. Den får hänga på sitt magasin.»

»Ja tack! Och så får jag höra, hur det gått, så fort som möjligt, snälla stadsbudet!»

»Om en halvtimme senast är jag här igen. Det skall nog gå bra. — Var inte orolig bara! — Och ingen skall ha en aning — —»

STEINWAY & SONS

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN 39.

Vad gör det
allt det regnar

och är blött
och slaskigt,
när man har
Trelleborgs
gummisulor
på skorna. De

skydda mot såväl väta som halka och hålla tre lädersulor ut. Ekonomiska, praktiska, fasta, men böjliga och behagliga att gå på.

**TRELLEBORGS
GUMMISULOR och KLACKAR**
Erhållas hos sko- och läderhandlare.

Trelleborgs Gummifabriks A.-B.

ÄKTA SPETSAR
alla slag till billiga priser i
Teneriffa Magasinet, 5 Biblioteksg.

Vid förkylning
och epidemier

använd det effektivt verkande
desinfektionsmedlet

Formamint

som dödar bakterierna i mun
och hals Grundligt prövat
och rekommenderat i över
12,000 skriftliga uttalanden
från kända läkare. Fås på
alla apotek i färg- och kemikalieaffärer i glas å 50 tabl
(Kr. 2.—) och i rör å 20 tabl.
(Kr. 0.90).

Ifyll och insänd bifogade kupong.

A.-B. Sanatogen,
Sthlm, Kungsgat. 59. Tel. 121 95.

Sänd mig gratis och franko:
1) Formamintprov
2) Broschyr om Formamint

Namn:
Titel:
Adress:

Badinrättningen
Telefon Sö. 330 56
och 367.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning

Tvättinrättningen
Telefon Sö. 336 30
och 25 82.

**GLORY
TANDCRÈME**

ASPIRIN
TABLETTER *Bayer*

äro och förbliva
oöverträffade som
smärtstillande medel.
Endast dessa garantera
bästa verkan och fullständig
oskadlighet.

En koja och en Singer

LÄDER-ARMBAND

Märke: "MIDGET"
(Patent o. lagl. reg. varumärke)
KR. 2 KR.

Världens mest praktiska
läderarmband

Klockan sitter absolut stadigt
och kan icke glida av armen

Bydda remmar av bästa engelska kvalitet
Bese prov på äkta Midget hos urmakaren.

**Hushålls-
handskar**

6-6½-7-7½-8
2: 50 par, extra tjocka
3: — par. Aderbräcksstrumpor
o. alla slags sjukvårdsartiklar
i lager, full garanti.
Humana priser. Förstklassigt
parfymeri med toilett- o. tekniska
artiklar 10% extra rab.

CITY.

Gratis katalog.

Jakobsbergsg. 27, hörn, av Regeringsg.
Fleminggatan 13, mitt för Separator.
Till landsorten mot postförskott.

INTERN

är snart inne! För att fullt kunna njuta av vintersportens behag bör man vara både praktiskt och klädsamt klädd. Besök N. K. och se ut åt Eder en "käck" sportdräkt ur N. K:s stora urval.

A/B NORDISKA KOMPANIET
I TRAPPA UPP.

Den hederlige mannens ansikte utstrålade den uppriktiga välvilja och djupaste hemlighetsfullhet. Det var verkligen en människovän. Jag kände mig fylld av den varmaste tacksamhet. Så fint och förstående hans uppträdande varit! Så verkligt intelligent!

Nå, efter tjugo minuter ringde det igen, och min intelligente vän stod där.

»Jaha, nu är saken klar,» sade han glattigt. »Men — det gick inte så bra med priset, som vi hoppades, fröken. Hundra kronor fick jag, inte ett öre mer, det var omöjligt. — Se här, vassågo, fröken! — En, två, tre — —»

En telefonpåringning en stund senare. Det var Einar som frågade om jag verkligen skulle resa i morgon. — Kom jag inte upp till dem, som jag lovat? Jo, jag hade reserverat kvällen åt dem — Hurra! — Det var då snällt! Då skulle vi ha trevligt. — Tack vare den där hundralappen kunde de ju bjuda på något riktigt läckert. — —

Ja, den fick jag då äta upp! Vid alla möjliga och omöjliga tillfällen!

Men — jag skulle ändå »bräcka» dem — De hade ett litet förtjusande bo däruppe i Vasastaden, ett riktigt fågelbo högt upp under takåsen, med härlig vidsträckt utsikt bort över Brunnsviken och Ulriksdalsskogarna i fjärran. Varmt och ombonat var det, smakfullt, prydligt, inte en sak som inte var vacker och som de inte tyckte om.

Och de hade bullat upp en överdådig liten supé. (Fortfarande hundralappen!) Innan vi skiljdes åt, fick jag naturligtvis igen den. (Återigen symboliskt, förstås!) I ett varmt, tacksamt tal vid punsch och glimmande cigaretter.

Sedan återkom Einar på nytt till tavlan. »Jag höll verkligen av den där tavlan,» sade han patetiskt. »För det första var den vacker — originell, — ståtlig. — Och så var den ett kärt minne — från min ungdomstid. Nästan en symbol. Den dystra höststämningen — enformigheten — lugnet — Det var något storslaget — —»

Han eldade upp sig allt mer. »Jaa, det skulle vara du, som fick köpa den, det skall jag säga dig! Till ingen annan hade jag avstått den. Men dig har jag alltid hållit av — ha vi båda hållit av — på ett särskilt sätt.»

»Tack, Einar! Tack, Andrea!» Jag skålade med dem om igen, och vi växlade förstående och sympatiska blickar. »Men — à propos — — jag har sålt den nu, jag.»

»Sålt den! — Åh, verkligen!» — — »Vad fick du för den?» undrade Andréa intresserat.

»Till vem har du sålt den?» Jag började syssla med att sopa bort cigarraska från duken och undvek att besvara dessa frågor. Men Einar släppte inte av.

Då öppnade jag min sammetsväska och letade reda på den lilla avlånga, vita papperslappen, medan jag med sentimental röst sade — vi hade kommit in i en sådan där patetiskt vänskapsfull stämning — »Det är inte för sent än, Einar. Det är inte alls omöjligt. — — Käre Einar, se här — — ett litet minne till dig. — — Tack vare detta, är det inte för sent för dig att få tillbaka ditt kära konstverk — —»

Jag tryckte den sammanvikta lappen hårt i hans hand.

Han log överraskad — trodde måhända det var en ny hundralapp — och protesterade svagt.

»Ja men kära då! — — Hur så? — — Tack!»

Så såg han på lappen, reste sig, lyfte

600 kr. att förtjäna!

PRISTÄVLINGSANNONS NR 4.

I nedanstående annons är ett viktigt ord utelämnat. Det gäller att finna detta och insända det till Parfymeri F. Pauli, Stockholm, märkt "Pristävlingsannons N:r 4 om F. Pauli's äkta Liljemjolk-Crème".

Svaren på denna annons öppnas den 7/12. Det först påträffade rätta svaret erhåller 50 kronor. Det därpå 25 kronor samt de 5 följande vardera 5 kronor.

Denna pristävling är inte lätt utan fordrar verkligt skarpsinne!

Obs! De som lösa hela annonsserien (som omfattar 4 pristävlingsannonser, en per vecka under 4 veckor) kunna sammansätta de fyra "bortkomna" orden till en mening. I denna särskilda pristävling, som utgår först sedan alla annonser varit införda och i vilken svaren skola vara insända senast den 15/12, utdelas ett första pris på 100 kronor, ett andra pris 50 kronor samt 2 pris på vardera 25 kronor.

**Graciös
och behagfull.**

Sammetslen, vacker hy utan misspydande finnar och kvisslor, se där resultatet av att dagligen använda den äkta.

Dess medicinska beståndsdelar bota hudsprickor och narighet, och dess fint fördelade fettämnen göra huden smidig, len och vit.

Originalburkens
pris sänkt till
Kr. 2: 50.

**F. Pauli's äkta
Liljemjolk-Crème**

är den enda hudcrem, som helt absorberas av huden och sålunda icke gör den blank.

Skratta min flicka
ty dina tänder äro borstade med

Radiolit-Tandcrème

Tillverkare: Apotekare R. Conradson, Nordmaling.

Kontor och lager i Stockholm Kungsg. 35. Tel. 1527.

Western Electric

DAMMSUGARE

I VARJE HEM

är en dammsugare numera oumbärlig. Det gäller att välja den bästa. Western Electric har roterande borste som effektivt avlägsnar all smuts ur mattorna. Dessutom stor sugkraft. Kvalitetsarbete.

BEGÄR BROSCHYR.

Demonstreras hos generalagenten

**BÖHLMARKS
STOCKHOLM**

För: många
hjälpkrafter och
mycket damm.

Nu: En dammsugare och intet damm.

Benger's Ribana
Underkläder

Äro eleganta och praktiska samt synnerligen elastiska, varigenom de alltid bibehålla sin ursprungliga form även efter tvätt.

den närmare det elektriska ljuset, såg — — såg — —

Andrea hade också skyndat dit, stod på tå och såg över hans axel — —

Men jag hade sjunkit tillbaka i soffan och stoppade hänsynslöst hörnet av närma-
ste soffkudde i munnen.

Jag har aldrig tänkt mig ett så idiotiskt — fänigt — överraskat — häpet — förlä-
get och generat minspel som det Einars uttrycksfulla ansikte i de ögonblicken pre-
sterade.

Damernas diskussionsklubb.

(Forts. fr. sid. 1233.)

Och så vad hon utträttat för mina söner och vad hon fått försaka!

Det gick så långt att jag höll på att förlora mina söner, ty varken de själva eller deras hustrur och mina barnbarn vågade be mig om den minsta lilla handräckning, och de ville aldrig taga emot någon gåva hur väl jag unnat dem det, ty jämnt och samt hade de fått höra hur stora oförrätter hon lidit. —

Så blev hon då gift och det var som om jag gått en ny ungdom till mötes. Jag hörde aldrig några hårda ord, och jag fick tid och krafter över även för mina andra barn.

Och ett vill jag be er ni alla flickor som tror att ni behöver bli gamla fröknar, *ge inte oss gamla alltid skulden*, inte begär vi väl att ni skall avsäga er livets lycka, det är i er egen inbillning ni liksom vill kela med den tanken hur oersättlig ni är, det är en självpatagen törnekrona ni inför andra vill lysa med. Så gjorde min dotter.

"Det är en hård lott att äta barnbröd", säger ett gammalt ordspråk. *Ankefru.*

Kryssordstävlan i n:r 47.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	10				11			
	12							
13						14		
	15	16	17	18	19			
20	21		22					23
24	25		26			27	28	
29			30		31		32	
	33	34			35	36		
	37			38	39	40	41	
42					43			44
45			46			47		
48		49	50		51	52		53
	54				55			56
57						58		

Vågräta ord: 1. Har inträffat i dagarna. 10. Matnyttigt växt. 11. En sådan person träffar man sällan. 12. Järnvägsstation i Lappland. 13. Blir allt av tidens tand. 14. Ingen mästare ännu. 15. Ett kraftigt släkte. 20. Kärl. 22. Sjukhus i Stockholm. 23. Kan inte en nyfödd kattunge göra. 24. Magåkomma. 26. Finnes hos djur. 27. Mörkhyad. 29. Behöva husdjuren. 30. Österland. 32. Nyttigt djur. 33. Får man ibland göra med hästar. 35. Vanligtvis farligt djur. 37. Inträffa. 38. En härlig plats. 40. Vatten. 42. Är mången skog. 43. Nämnes i samband med konkurser. 45. Bäres av vissa kyrkans män. 46. Talas ej så allmänt. 47. Andra delen av ett bekant adelsnamn. 48. Fisk. 49. Maskulinum. 51. Förkortning av en titel. 53. Till en eller många. 54. Arbeta i stället för en annan. 57. Påbud. 58. Ädelsten.

Lodräta ord: 1. Pågående utställning. 2. I banker och av svin. 3. Avsmalnande nedåt. 4. Räkneord. 5. Ätes i dessa dagar. 6. Slås man för. 7. Förförerska. 8. Få vissa nybörjare börja med. 9. Svår sjukdom. 16. Göra filmstjärnorna ofta. 17. Flicknamn. 18. Göra en del konstnärer. 19. Gud. 21. Sjö i Jämtland. 23. Verktyg. 25. Förvaringsrum för matvaror. 28. Invånare i Italien. 30. Svar. 31. Väderstreck (förk.). 34. Tillverkas i lervarufabriker. 36. Göra motstånd. 37. Bör man vara om

A.-B. FÖRENADE
PIANO & ORGEL
FABRIKER
GÖTEBORG

Våra svenska instrument äro bäst och i förhållande till kvalitet billigast

MALMSJO-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSSON & LJUNGVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANOF.

CHINALACK

lämnar en jämn och vacker, porslinshård yta, som står sig i alla väder. Finnes hos alla färghandlare. Fabrikanter

Dorch, Bäcksin & Co:s A-B
Göteborg
Avd.-kontor i Stockholm

ARI-MAN

TVÄTT.

För välgjort arbete, sänd Eder tvätt till STOCKHOLMS TVÄTTANSTALT.
Telefon Huvudsta 1 09.

VITRUMS
FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
APOTEKET VASENS APOTEKS-
VARUCENTRAL VITRUM,
STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

BECHSTEIN

FLYGLAR II PIANON
HOFFMANN'S
MALMSKILLNADSG-25 B

Det bästa vetemjölet

MALMÖ
BEST
PATENT

Malmö Stora Målskvarn

Sanitetsbindan
PURISSIMA

slangbinda av kemisk ren bomull med fetvaddsinlägg. Försäljes å apotek och i tekniska affärer.

Tillverkas av
A.-B. ASTRA,
Södertälje.

Familje-serien Nr 2.

Min mor

var alltid fin och fräsch med en bedärande ren och klar hy. Man kunde tro, att vi voro systrar. Men så vårdade hon också sin hy uteslutande med Florodol.

FLORODOL

— den verkliga skönhetsvälen

bevarar och förskönar hyn.

Pris Kr. 1: — pr st.

Parfumeri Flora, Gäfle. H. M. Konungens Hovleverantör.

Kontrollant: Fil. D:r Sten Tydén.

N:4711. Parfum *TOSCA*
Drömmeri

man vill bli 11 vågrät. 38. Äro en del människor tyvärr. 39. Rike. 41. Fågel som lever i skogen. 42. Landskap. 44. Sjungas på operan. 50. Avdelning. 52. Människa eller fågel. 54. Nästan aldrig en. 55. Arbete och motsatsen. 56. Förekommer ibland vid adelsnamn.

Vid lösningens insändande inskrivas bokstäverna i resp. rutor, antingen på den ur tidningen klippta bilden eller på en ritad kopia av denna. I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke

och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna förutom redaktionens pris på 5 kronor vardera. Kuvertet märkes "Kryssordstävlan i n:r 47".

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 43. Vågräta ord: 1. Låt. 4. Fatal. 7. Spö. 10. Yra. 11. Alm. 12. Dager. 14. Split. 16. Etui. 18. Sara. 19. Mule. 20. Nav. 22. Amor. 24. Räkning. 27. Ram. 28. Li. 29. Ni. 30. Dom. 31. Egendom. 34. Klot. 36. Tre. 37. Alun.

39. Knot. 41. Löpa. 43. Sotad. 46. Språk. 49. Yxa. 50. Mal. 51. Lev. 52. Atoll. 53. Ari. — Lodräta ord: 1. Lyd. 2. Ära. 3. Tagel. 4. Furu. 5. Tät. 6. Låsa. 7. Salam. 8. Pli. 9. Ömt. 13. Eter. 15. Prag. 17. Inkiett. 18. Svindel. 19. Marsk. 21. An. 23. Roman. 25. Älg. 26. Nio. 31. Etna. 32. Nr. 33. Mapp. 35. Oktav. 38. Larma. 40. Odla. 42. Ösel. 43. Syl. 44. Oxe. 45. Bio. 47. Aar. 48. Kli. Vinnare av prisen blevo *Signe Sandstedt*, Norrköping, och fru *Klara Germundsson*, Ljusdal. Prisen utgöres av kronor 15:20 var.

Iduns korrespondensklubb.

Affärsdam i 40-års åldern, livlig och intelligent, road av promenader, teater och musik, sociala och etiska spörsmål, nyinflyttad till Stockholm och totalt i saknad av bekantskaper, undrar om hon genom Iduns korrespondensklubb kunde träffa på någon lika sinnad som känner sig ensam. Gärna någon som är medlem av Idun-klubben eller hågad att bli det. Svar till

"Ensam" i Stockholm.

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 114. Vet någon av Iduns läsare råd mot vad jag tror vara s. k. skabb. Har alltid haft en mycket ren och god hy och hud, men nu i år har jag fått något slags klåda över hela kroppen. Det ytrar sig genom att långa upphöjda linjer visa sig här och där bestående av små blåsor eller blemmor. Rådfrågade i vintaras läkare vilken ordinerade tjärtvål. Den hjälper emellertid ej utan det blir i st. allt värre. Efter en tid blir huden liksom fnasig och grov. *Innerligt tack* för effektivt råd. *Marta.*

Är ni alldeles säkra på att det är skabb ni har? Det enda råd man kan ge er är att än en gång vända er till en hudläkare för att få konstaterat av vad art er sjukdom är.

Om ni däremot är viss om att ert utslag är skabb — men ej under andra förhållanden, ty för eksem duger det ej — kan ni försöka med att ingnida de angripna ställena med grönsåpa, som får sitta ett par timmar för att sedan tvättas bort med ljumt vatten. Behandlingen upprepas emellanåt.

För övrigt bör största renlighet iakttagas och när sjukdomen upphört böra såväl gångkläder som sängkläder desinficeras.

N:r 115. Fru Skönhetsdoktorn! Var god upplys mig om hur man bör förfara med hennablåd för användning till hårtvätt och hur mycket av dem, som bör tagas varje gång. *E. N.*

Henna användes ej till hårtvätt utan är ett hårfärgningsmedel.

En besvärlig åkomma.

"Ryggsrott"

är den vanliga, akuta formen för muskelreumatism.

Lindring och hel befrielse från reumatiska åkommor och nervsmärtor vinnas genom Globoid, ett läkemedel av otroligt kraftig verkan. Likväl har det ej den minsta menliga inverkan på mage eller hjärta. Håri ligger Globoids företräde framför andra smärtstillande medel. Globoid är helt enkelt en vetenskapens triumf!

Utan smak äro Globoid-tabletterna dessutom genom sin ovala form synnerligen lätta att intaga. De kunna längs en skåra i varje tablett lätt brytas i halvtabletter, t. ex. vid dosering för barn.

Globoid säljes (utan recept) å alla apotek i flaskor om 40 och 20 tabletter å ½ gram till ett pris av kr. 2:30 och 1:25 pr flaska.

GLOBOID

Lägg smutskläderna i blöt på kvällen i en mild Solidarlösning, skölj på morgonen, och resultatet är en doftande, bländande vit tvätt. Se bruksanvisningarna. Märk noga priserna: **52 öre pr 1/1** och **27 öre pr 1/2-paket** och att dessa innehålla minst resp. 160 och 80 gr. torr tvål pr paket.

Solidar

Tvätt = Extrakt

Preparatet finns att köpa färdigt i parfymaffärer i vilken färg man åstundar och bruksanvisning medföljer.

N:o 116 1) Min ansiktshy är fnasig, kvisslig och finmig samt därtill torr och röd. Finns något medel att få den vit, mjuk och jämn?

2) Är puder skadligt för hyn då man har fett under. Är smink det? *16-åringen.*

1) Tillståndet i er hy tyder på att ni behöva ta in något blodrenande. För att bli av med obe-

haget måste ni iaktta den största renlighet, inte blott av ansiktet utan hela kroppen. Varje afton skall ni grundligt tvätta ansiktet och halsen med helst varmt vatten och god toalettvål. Sedan ansiktet är väl torkat kan ni överpensla det med följande *salva för finnar och kvisslor*: 35 gr. lanolin, 35 gr. söt mandelolja, 35 gr. utfälld svavel, 18 gr. kemiskt ren zinkoxid, 3 å 4 gr. violeextrakt. — Ni kan låta utföra receptet å apoteket.

Om ni dessutom sköter er för-

ständig med frisk luft, bad och intagning av ett par satsar järnpiller, så får ni snart er hy bra. Men kom ihåg: inte mycket söt-saker, goda kakor och kaffe.

2) Puder är ju ej skadligt, om man varje afton tvättar ansiktet grundligt. Men ni skall ej använda det under den tid ni på ovannämnda sätt behandlar er hy. Förresten, en 16 års flicka bör ej använda sådant och än mindre smink.

N:r 117. Har hört talas om kosmetiska handskar, vilka använ-

das för att få vita och mjuka händer. Kan fru Skönhetsdoktorn ge mig anvisning på hur sådana handskar beredas? *Ninni.*

Om man varje natt använder kosmetiska handskar, lyckas man vanligen inom kort få både mjuka och vita händer. Man väljer ett par rymliga glacé- eller getskinns-handskar vilka vändas och bstrykes med ett lager av följande pasta: 28 gr. pulveriserad myrrha, 56 gr. gult vax, 112 gr. flytande honung, 168 gr. rosenvatten. — Vaxet smältes i en burk stående i hett vatten. Medan vaxet ännu är hett iblandas myrrhan och iröres grundligt. Därpå medan blandningen svalnar iröres honungen och sist rosenvattnet i små portioner samt så pass mycket glycerin att det blir en lagom tjock deg att breda ut. — Sedan händerna sist på aftonen äro tvättade pådragas handskarna och få sitta under natten. — Handskarna behöva emellanåt en ny påstrykning.

N:r 118. Vad skall jag göra för att få litet tätare ögonbryn och ögonhår. De bestå av mörka hår, och om de blott vore litet tätare, skulle jag vara nöjd. Finns det något att göra? undrar

På tjugotalet.

Här en vätska, som verkar upplivande på hårväxten i ögonbrynen och ögonhåren: 70 gr. lavendelättika (se sv. på fr. 94 i n:r 38), 35 gr. glycerin och 7 gr. jaborandiextrakt.

Ingredienserna skakas i en flaska tills de bli väl blandade. Med en liten borste för ögonbrynen och en pensel för ögonfransarna anbringas något av vätskan. Penseln strykes väl av mot flaskans kant innan den användes, ty innet av vätskan får komma åt själva ögat.

N:r 119. 1) Har hört att enda effektiva medlet mot generande hårväxt är elektrolys. Har dock låtit lura mig till att köpa salvor eller s. k. crèmes för flera kronor, men skuggningen på överläppen måtte tycka bra om det illaluktande skräpet. Är dock rädd för att taga elektrolys, har hört att det gör ganska ont. Vem skulle pina en minst, en läkare eller en som har ansiktsbehandling till yrke? Jag för min del tror att läkare ej vill befatta sig med sådana dumheter, men att de nog kunde göra det bäst. Giv

Korsetter böra alltid köpas i en specialaffär där man med hjälp av erfarna korsettierer kan utvälja och approva en för sig fullt passande korsett.

Sverges enda större specialaffär i korsettbranschen är Twilfit, Nybrogatan 11, Stockholm, där det nyaste och modernaste från Englands och Frankrikes korsettfabriker kan erhållas till ovanligt moderata priser.

De små krypen håller man på lämpligt avstånd med *Kammerjäger*, det bästa medlet för utrotande av loppor, löss, mal, flugor, kackerlackor och skåktor. Till salu i alla kemikaliefärer. Pr ask 0:65 och 1:25.

8:4711.
Myril
Tand-Crème

har en behaglig smak och rensar tänderna utan skadlig inverkan på emaljen.

60 öre pr tub.

Palace Hotel

GÖTEBORG

med dess kontinentala *matsal*, inbjudande *thesalong* och populära *lunchrum* rekommenderas till ärade gäster och resande. Inneh. *Judith Karlander.*

AUX GALERIES LAFAYETTE

Modeller och prover till påseende hos GALERIES LAFAYETTE AGENTUR

Riks 115 66
Norr 160 55

Begär våra kataloger.

Birger Jarlsq. 29
STOCKHOLM

Arbetsförmågan
och
arbetslusten
ökas
vid användandet av

Ferrin
Bästa järnmedel.
Utmärkt stärkande.

Av SANGALLA té

rekommendera vi
våra kända märken

"Pekoe Souchong"
"Imperial", "Ordinary"

i originalförpackningar.

PERCY E. LUCK & Co.

VASA
MODELLEN

SÄLJES HOS VARJE GULDSEMED

Flyglar - Pianinon

Bechstein
Aug. Förster
Aug. Roth
Lauherger & Gloss

Billigaste priser och bästa avb.-villkor.
Edert gamla tages i byte.
Illustrationer o. pris gratis på begäran.
A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel,
Norrköping.

M. ZADIGS

Äkta Divinia

Tvål | **Parfym**
välgörande | säsongens
förskönar | finaste och
huden. | bästa.

ARMOFIN
BÄSTA MEDEL MOT
ARMSVETT
FOTSVETT

ARMOFIN innehåller ej formalin
eller liknande hudretande medel
och är fullkomligt oskadligt.

ARMSVETT och FOTSVETT
äro ytterst plågsamma åkommor,
och den dan eller herre, som hål-
ler på sin personliga kultur och
kroppsvård, vill ej gärna förråda
sig genom svettlukt. Kasta bort
de ohygieniska svettlapparna, an-
vänd ARMOFIN och känn Eder
torr och sval under armarna samt
spara Edra blusar.

ARMOFIN säljes i alla parfym-
affärer till kr. 2.50, 3.50 och 4.50.
Till landsorten sändes ARMOFIN
mot efterkrav vid hänvändelse till
KEM. TEKN. FABR. ARMOFIN,
Storg 22, Stockholm. Tel. 760 57.

Om Ni vill hushålla

köp då

CARNEGIE PORTER

å kvartbuteljer. En kvartbutelj är
precis ett glas.

Stärkande för svaga och blodfattiga.

H. M. Kon.
Hovlev.

mig ett gott råd i denna livsvik-
tiga sak.

2) Vad skall man göra eller
vad skall man äta för att bli fe-
tare i ansiktet. Har varit mycket
mager, men är nu aldeles lagom,
utom i ansiktet, som ej vill följa
med i utvecklingen. En som ej
vill lida pin. Med tacksamhet för
eventuella svar. Anna K.

1) Om ni vill ta elektrolytisk
behandling är bäst vända er till en
hudläkare, som utför sådant. Så
vidare pinsamt är det inte, men
tålmodsprövande om hårväxten
är tät. Se om medel för gene-
rande hårväxt i sv. på fr. 109 i
n:r 45.

2) Fortsätt med närande diet,
så sprider sig nog fettets så små-
ningom till kinderna. Emellertid
kan ni om aftnarna efter tvättning
gen inmassera någon närande hud-
crème. Plocka hastigt med tum-
men och pekfingeret över kinderna
utan att nypa dem och stryk sedan
uppåt och utåt med flata
handen.

Fru Skönhetsdoktorn.

Ett minne från sommaren.

(Forts. fr. föreg. n:r.)

Den lilla granna färgklicken,
som kommer rullande emot oss i
backen är en liten tös, som heter
Serafia, — ja just Serafia, fast
nu ha' föräldrarna tröttnat på
det namnet, så nu heter hon
Lotta, med röda strumpor och
gul klädning, det har hon. En dag
mötte jag henne, här på vägen, i
ena handen höll hon en bukkett
blommor, somliga med stjärkar-
na upp och med en jordklump,
andra avnypta vid huvudet, i
andra handen höll hon en liten
käpp, med vilken hon slog av
blommorna vid vägen, under det
hon mumlade: "tyst med dej" —
det var någon tänkt fiende hon
läxade upp. Jag frågade henne
varför hon gjorde så där. Hon
stannade och såg på mig och
räckte mig stum och resolut blom-
buketten. Jag tog en slant ur
min ficka, räckte henne den och
sa: "Den vill du nog ha' men
tacka måste du först!" — Hon
tog hastigt slanten, gav mig en
lång, blå blick: "Du sa' ju ingen-

Malmö Hospiz

Engelbrektsgatan 11. Tel. 25 14.

DAM- o. FAMILJEHOTELL.

Tyst, lugnt och trevligt.

DEPÅ:
AB. HANS LEHMANN & Co
STOCKHOLM

Är absolut öoverträffad och säljes överallt.

SELFSTRÖMS
**Svavel-
TJÄRTVÅL**
MED LANOLIN
TJÄRLUKTEN
BORTTAGEN
Reporia

*Misstro
efterapningar*

När Ni köper Svavel-Tjär-
tvål se till att tvålen är för-
sedd med det lagl. skyddade
namnet

Reporia

Säljes överallt å 1 kr.
(extra storlek för badet
kr. 1:50).

Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol - Goedecke

= Suppositorier =

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische
Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för vär-
delösa efterapningar och ersättningspreparat.

För Anusol-"Goedecke" finns det ingen ersättning.

Anusol-"Goedecke" upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt av-
föring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar.
Lätt att använda. Fås på alla apotek.

**God
råd.
№ 1**

Fiberförsvagningen

är vid användning av perborat-haltiga tvättmedel för bomullsväv-
nader stor, för linne-vävnader mycket stor.

Redan efter ett ringa antal tvättar med perborat-haltigt tvätt-
medel äro linneplaggen praktiskt taget förstörda.

Om Ni noga giver akt på vävnaden, sedan tvätten blivit torr,
skall Ni finna, att vävens yta är raggig, vilket däremot icke är
fallet vid användning av Barnängens Björn-Tvättpulver, som är
perborat-fritt och lämnar en glansig, behaglig yta.

Barnängens
**BJÖRN-TVÄTT-
PULVER**

dar-Elofs stuga i arv efter hans
död, och det hade hon fått skrift-
ligt på. Men dessvärre kunde hon
inte lufta sina känslor och miss-
räkningen inför detta ledsamma
faktum — hon var nämligen dövs-
tum, vilket inte hindrade henne
att i övrigt vara lika klok som
vi andra, och hur löjligt det låter,
kan jag säga att hon var ovan-
ligt frispråkig. En gång då hon
blev osams med Elof, grep hon
sin griffeltavla och skrev med
tryckbokstäver: "Inte sku' jag ha'
åtatt mig den här plassen om jag
vetat att du sku' leva så länge,
du lea gubbtjuv!" Och hon släng-
de griffeltavlan framför Elof
och kastade hans gamla glasögon
framför honom så han skulle få
veta vad han gick för. — Så blev
Roddar-Elof en gång allvarsamt
sjuk och jag gick och hälsade på
gubbstackaren, och hade litet gott
med mig åt honom. Han låg och
småplirade åt mig, men syntes
ganska svag. Jag tyckte jag borde
sprida litet uppmuntran i sjuk-
rummet och sade därför med
tydligt uttal åt Albertina: "Vi
kunna vara vid gott mod, Elov
kommer nog att krya på sig." Albertina
fixerade stadigt min
mun, medan jag talade, hon kunde
på den avläsa mina ord, det
hade hon lärt sig. Men när hon
kommit på det klara med vad jag
menade, gav hon mig en blick
full av hänfull överlägsenhet, skakade
energiskt på huvudet, pekade
åt Elov i sängen, lade därefter
båda händerna på sina ögon och
lutade sig bakåt, med halv-
öppen mun, vilket allt så tydligt
som i klara ord betydde: "Nej då,
den här gången dör han alldeles
säkert!" och så log hon ett tvärsäkert,
tryggt småleende. Jag
kände en rysning utmed ryggen
och avlägsnade mig hastigt.

Roddar-Elof levde emellertid
vidare, men ett halvår senare var
det däremot Albertina, som en
morgon inte steg upp ur sin säng
av den anledningen att hon knall
och fall dött under natten. Hon
hade otur Albertina och otur vi-
lade över hela stugan. En blåsigt
höstkväll hade Elof låtit ett par
fiskare från grannön övernatta i
stugan. De handskades ovarsamt
med elden och på morgonkröken
gick Albertinas tilltänkta arv upp
i lågor vilket ju borde ha' till-
fredsställt henne om hon kunnat
få veta det: så fick ingen annan
ta' arv efter Roddar-Elof. Gub-
ben räddades ur eldsvådan — han
var outrotlig. Slutligen dog han
på fattigstugan.

Jag styr stegen mot havet och
går genom skogen, på mjuk mossa
och lingonris. Här och där titta
små linnéor fram, det doftar av
mossa och våt jord, och genom
en ensam björks grenar silar sol-
ljuset fram. Med ens kommer en
kall vind, det är havet, som gör
sig påmint och nu hör jag dån
och brus. Vegetationen avtager
märkbart, träden bli mindre, tal-
larna ligga krypande utmed mar-
ken. Skogen tar plötsligt slut och
för mina ögon utbreder sig hela
stora vida havet. Jag trevar mig
ned till stranden och sätter mig
på en sten, så långt ut att vå-
gorna nästan nå mina fötter.
Långt, långt bort ifrån komma

Julkappsutgifterna

kunna nedbringas
betydligt, om Ni anlitar
oss vid Edra inköp för julen.
Hos oss köper Ni
allting bekvämt, bra och
billigt. Rekvi-
rera vår stora huvudkatalog n:r 90,
som erhålles gratis och portofritt.

Ahlén & Holm, Stockholm.

Bensintvätta

Överrocken hos Saltsjöbadens Kem.
Tvätt, Sthlm.

En dröm,

som varar hela
livet är ett

Paradis Duntäcke

Elegant, lätt, smidigt, vackert. Det enda
Duntäcket i marknaden, som är duntätt.

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG. Grundad 1881.

Fjäderrenseri, Tagelspinneri, Täckfabrik.
Erhållas i varje välsorterad möbel- och
sängklädersaffär.

TRICOPHEROUS

är världens förnämsta
HÄRMEDEL
och överträffas icke av
något annat liknande
preparat.

Pris pr fl. 3:25.
Erhålles hos alla 1:sta
klass Parfymeri, Damfri-
sering och Drogaffärer.

Ensamförsäljare:
MADSEN & WIVEL,
Köpenhamn.

SPELKORT

tecknade av

OLLE HJORTZBERG
och **EINAR NERMAN**

Marknadens förnämsta.

Vävskedar,

Solv, Skyttlar, Spännare, Bobiner, Var-
por samt övriga vävredskap för hem-
slöjd köpas fördelaktigast från
John A. Thulin & C:o Vävskedsfabrik,
Norrköping. Tel. 393, 670.

ting, då du fick blommorna" —
och så sprang hon till handelsbo-
den, för att där omsätta den i
choklad. Lite' längre fram åter-
såg jag Serafia, utom andra fär-
ger, var hon brun av choklad i
hela ansiktet. Men hon nickade
värdigt — Serafia är en person-
lighet.

En liten täppa ligger vid vägen
innanför ett förfallet staket med
en häck över vilken en törnros-
buske utbreder sina grenar. Ett
par gamla äppelträd finnas där
också samt några krusbärsbuskar
i rad med ett numera osynligt sta-
ket. Man anar, att här en gång

bott människor. Där stod ännu
för ett par år sedan en liten elän-
dig stuga, och i den bodde en en-
bent stackare, som kallades Rod-
dar-Elof. Det var just inget an-
nat märkvärdigt med honom än
att, hur gammal han än blev och
hur utsliten hans gamla kropp än
var, så ville han inte dö, han fort-
satte att leva år efter år. Han
hade nog supit duktigt förr i vär-
lden och innerligt glad blev han,
då han tigtigt sig till en liten sup.

Han älskade att uttrycka sig
sirligt och måttfullt. En gång ha-
de en av pojkarna på midsom-
mardagsmorgonen dansat ner i

sjön från ångbåtsbryggan. Det
var en stor händelse, och jag fick
veta den av "Roddar-Elof". —
"Nå", frågte jag litet spydigt,
"kan Elof säga mig, om pojken
var alldeles nykter, när han gick
så där och drumla i?" — Elof
slog ut med handen i en flott
gest. "Int var han nu alldeles
nykt och inte var han heller full,
— han va' så där litet ekivåg."

Ja, som sagt han levde vidare
år efter år, och ville inte dö. Och
det förargade på det högsta hans
hushållerska Albertina. Ty Alber-
tina hade åtagit sig denna olöna-
de tjänst mot löfte att få Rod-

WB

Eau de Cologne

WURP & BOLL A.-B. - GÖTEBORG
Kungl. Hovleverantör

Diskret och förnäm, sådan
som den anspråksfulla da-
mens parfym måste vara,
sådan är den exklusiva
WB Eau de Cologne. Den
skänker ny spänstighet åt
kropp och själ.

WB Eau de Cologne finnes i
alla finare parfymeri-, färg-,
drog- o. kemikalieaffärer m. fl.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de oödligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktig hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2: 40 och 0: 90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterrapningar!

GIFT

Er utan att först ha besökt **LJUNGGRENS** aldrig! **Möbelaffärer**
Femtio möblemang utställda.
15 Malmskillnadsg. 15, Stockholm.

Filtar och Schalar

absolut största sortering och billigaste priser i Arvika Spinneri Affär, Oxtorgsgatan 9 A, Stockholm. Tel. 163.

Dennison's
utgiver åter i år en
JULBOK
full av nya förslag till juldekoration i skolan, hemmet, butiken eller festsalen.
Skriv efter Edert exemplar i dag, som Ni får
GRATIS

Dennison Manufacturing Co. A/S
Vesterbrogade 4A Afd. 17
Köpenhamn B.

Dennison's JULBOK rekvideras

Namn:

Adress:

Postadress:

Min pappershandlare är: (KOM IHÅG ATT Fylla i DENNA RAD)

de, slå emot stranden, brista och bli borta.

Jag letar i mitt minne efter en gammal vers, men kommer inte ihåg mer än en och en halv rad:

"Alla människoöden synes mig små

stort blott — — —"

Jag minnes ej vad det var som var stort. Men det kanske var just havet. Eller riktigare den, som satte havet till att lära oss storhet och enkelhet och ödmjukhet.
Brigitte.

LÄSARINNORNAS SPALT

En upplysning.

Som upplysning i frågan i n:r 45, meddelas att "Stuesnack och Stätteslams" med fl. av H. Wrånens alster finnes till salu i Strängnäs Antikvariat, Trädgårdsgatan 106 A, Strängnäs.

Vad svenska folket läser.

"Sämre läsa för mycket än för litet."

"Några trösteord för Ullavi" rubricerar nedanstående insändare sitt uttalande i den tydliga med stort intresse omfattade frågan om vad folk läser:

Det var alldeles vådligt vad man hackar på den stackars Ullavi. Jag tyckte hennes lilla inlägg var piggt och trevligt avfattat, och jag tror ej det var tillkommet i någon ond mening. Sån'a där efterblivna landsändar och dito människor finns allt lite var stans i vårt land, och de "breda lagren" av vårt folk gå nog ej så särdeles på djupet när det gäller lekturen — fast det gives många undantag. Jag känner människor som än i den dag som är ej läst annat än bibeln, psalmboken, en postilla samt en veckotidn. (ortstidn.) jämte — Triumf. Och jag vet att Aftonbladets halvvecko-uppl. med Brokiga blad, i vissa landsändar är mycket uppskattad och utgör en övervägande del av lekturen. Och — handen på hjärtat —, är det ej så med lite' var i nutiden, att det litterära intresset tillfredsställes i ganska hög grad av tidningar och annat lättare gods? Jag fruktar det. Nåja, man torde kunna leva utan att ha läst alla "stora verk", men en större fara i nutiden anser jag vara, att man slopat läsningen av bibeln och psalmboken. Hur många psalmer t. ex. kan ungdomen nu? Men vilken kär läsning var det ej för de gamle. De läste och sjöngo och styrktes av de djupa orden och de härliga melodierna i psalmboken. Jag är så gammalmodig, så jag tror det i vissa fall kan vara sämre läsa för mycket än för litet. En efterbliven.

BREVLÅDA

Karin Tegel. Tack, användes, giv fullständig adress.

B. Berättelsen visar ansatser men ännu är det för omoget.

Idunköpare. Den bästa att rekommendera för detta är i Stockholm dr. James Strandberg, Sturegatan 16.

Skogis-fru. Det omskrivna kommer så fort utrymmet tillåter.

KEJSAR BORAX

Tillsatt dagligen till tvättvattnet skänker den ungdomsfrisk, ren hy.

Begär alltid "Kejsar-Borax", som aldrig säljes lös utan endast i de bekanta röda askarna till 25, 50 öre och Kr. 1.—

Heinrich Mack Nachf., Ulm a. D.

Begär Upplysningar!

Känner Ni inte någon baby, som klädd på detta sätt skulle se ut som ett strålende litet vinterny? I närmaste garn—eller triköaffär erhåller Ni gratis färgkarta å Furida garn jämte illustrera! beskrivning på, hur man stickar en mössa (N:o 501), kappa (N:o 731A), vantar (N:o 527) och damaskbyxor N:o 731A).

Generalagent för Sverige: Carl A. F. Grass, Kungsgatan 54, Stockholm.

Generalagent för Finland: Sven Malmström, Mikaelsgatan 5, Helsingfors.

Det nyaste och bästa i Julklappsväg!

För den, som kan sticka, är det en ytterst enkel sak att till julen hinna med de näpnaste små ludna plagg av Furida—kaninhåret, som förvandlats till garn.

Furida garnet är tillverkat av Angora kaninens silkeslena ull. Det är så behagligt att sticka med—mjukt och lätthanterligt. När plagget är färdigt skakar man ut det framför brasan, och som genom ett trollslag förvandlas det samt blir som det mjukaste skinn.

Slitstarkt är det också samt blir till och med vackrare efter en Lux tvätt. Köp Furida i närmaste garnaffär och börja med julklapparna i tid.

FURIDA

Garnet spunnet av Angora ull

Tillverkare: Derwent Mills Ltd., Matlock, England.

En verklig skatt
för hudens vård är en god, balsamisk tvål. Ni får en ungdomlig, klar och frisk hy genom dagligt bruk av **YV TVÅLEN**

AKTIEBOLAGET YVY-FABRIKEN, YSTAD.

Andersson 11

Gyllenhammars
HAVRE-MUST
smakar
gott

PROFFSOR.F.

Jaså - Benzona -

Ja-
då så

En Cacao Likör —

lätt och billig att framställa med

Benzona Liköressenser

av äkta fransk tillverkning, är av överlägsen kvalitet och har den finaste smak.

BENZONA Liköressenser: Anisette, Cacao, Chartreuse (grön och gul), Curacao (grön och brun), Munk samt Triple sec.

BENZONA Spirituosaessenser: Aqvavite, Cognac och Whisky.

I flaskor à 1:25 pr flaska.

Erhålles hos Hrr Handlande eller (vid 5 flaskor franko, sortering efter önskan) direkt från

A.-B. ALFRED BENZON & Co
MALMÖ · STOCKHOLM · GÖTEBORG

B. 92

En fullständig likhet i smak och konsistens gör det omöjligt att skilja mellan

MUSTADS
Smörblandning

Iris-Extra

och finaste mejerismör
— dess ende like.

